

การจัดการความรู้
(Knowledge Management : KM)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

เรื่อง การดำเนินคดีแพ่งของสหกรณ์ในคดีผิดสัญญากู้ยืมเงิน

โดย

คณะทำงานการจัดการความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการทำงาน
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

คำนำ

สหกรณ์มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย โดยพระราชบัญญัติสหกรณ์ฯ มาตรา 51 ได้กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ในการดำเนินธุรกิจให้สมาชิกกู้ยืมเงินของสหกรณ์นั้น เมื่อสมาชิกที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ผิดสัญญากู้ยืมเงิน คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องฟ้องดำเนินคดีตามกฎหมายกับสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ แต่ในทางปฏิบัติคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ไม่อาจฟ้องร้องต่อผู้ผิดด้วยตนเอง เพราะขาดความรู้ทางกฎหมายและประสบการณ์ในการดำเนินคดี จึงต้องแต่งตั้งทนายความว่าความและดำเนินกระบวนการพิจารณาแทน ทำให้สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างทนายความซึ่งในการดำเนินคดีแพ่งนั้น กฎหมายมิได้กำหนดแต่เฉพาะว่าจะต้องว่าจ้างทนายความให้ดำเนินคดีแต่เพียงอย่างเดียว แต่กฎหมายยังกำหนดให้ผู้เสียหายหรือผู้แทนในกรณีที่คู่ความเป็นนิติบุคคลสามารถฟ้องร้องคดีแพ่งด้วยตนเองได้ ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 60 ได้บัญญัติไว้ว่า “คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือผู้แทนโดยชอบธรรมในกรณีที่คู่ความเป็นผู้ไร้ความสามารถหรือผู้แทนในกรณีที่คู่ความเป็นนิติบุคคลจะว่าความด้วยตนเอง และดำเนินกระบวนการทั้งปวงตามที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ของตน หรือจะแต่งตั้งทนายความคนเดียวหรือหลายคนให้ว่าความและดำเนินกระบวนการพิจารณาแทนตนก็ได้” หากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือผู้จัดการสหกรณ์ ซึ่งเป็นผู้แทนของสหกรณ์สามารถฟ้องดำเนินคดีแทนสหกรณ์ได้ด้วยตนเอง จะทำให้สหกรณ์ได้รับประโยชน์ เกิดความประหยัด สะดวก รวดเร็ว ทันเวลา และเพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะทำงานการจัดการความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ จึงได้จัดทำองค์ความรู้ เรื่อง การดำเนินคดีแพ่งของสหกรณ์ในคดีผิดสัญญากู้ยืมเงิน เพื่อให้บุคลากรทุกระดับในหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปถ่ายทอดให้แก่สหกรณ์เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่สหกรณ์ในการดำเนินคดีแพ่งตามกฎหมายด้วยตนเองโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างทนายความ

คณะทำงานการจัดการความรู้ฯ
สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์
กุมภาพันธ์ 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
บทที่ 2 การจัดทำหนังสือบอกกล่าวทวงถาม	3
2.1 หลักการจัดทำหนังสือบอกกล่าวทวงถาม	4
2.2 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวทวงถาม	6
บทที่ 3 ผู้แทนสหกรณ์ในการดำเนินคดี	10
3.1 สาระสำคัญของหนังสือมอบอำนาจ	10
3.2 ตัวอย่างหนังสือมอบอำนาจ	11
บทที่ 4 การยื่นฟ้องคดีแพ่งต่อศาล	13
4.1 การเตรียมเอกสารประกอบการดำเนินคดี	13
4.2 การเขียนคำฟ้องคดีแพ่ง	13
4.3 การเขียนคำขอท้ายฟ้อง	17
4.4 การเขียนคำร้อง คำแถลง คำขอ	18
4.5 การยื่นบัญชีระบุพยาน	19
4.6 การยื่นคำฟ้องแพ่งต่อศาล	21
บทที่ 5 กระบวนพิจารณาคดีแพ่งในศาล	22
5.1 การยื่นคำให้การ	22
5.2 การขานนัดพิจารณา	22
5.3 การสืบพยาน	22
5.4 การทำสัญญาประนีประนอมยอมความ	23
5.5 คำพิพากษา	24
5.6 คำบังคับ	24
บทที่ 6 การบังคับคดีแพ่ง	26
6.1 การดำเนินการบังคับคดีแพ่ง	26
6.2 การสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา	26
6.3 การยึดทรัพย์สิน	27
6.4 การอายัดสิทธิเรียกร้อง	30
6.5 อายุความการบังคับคดี	31
ภาคผนวก	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 กำหนดให้ สหกรณ์ หมายถึง คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันและได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มีการดำเนินงานโดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ที่ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกสหกรณ์ที่อยู่ในที่ประชุมใหญ่ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ได้ให้ความไว้วางใจให้มาเป็นผู้แทนสหกรณ์ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และเป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันนี้ ปัจจุบันสหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจหลายประเภท การให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ คือการดำเนินธุรกิจหนึ่งในการช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ให้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว และตอบสนองความต้องการของสมาชิกให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ในปัจจุบันได้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม ภัยธรรมชาติ โรคระบาด ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้และวินัยทางการเงินของสมาชิก เมื่อสมาชิกที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามสัญญา ทำให้สหกรณ์ประสบปัญหาหนี้ค้างชำระ อันส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและสภาพคล่องของสหกรณ์ สหกรณ์ในฐานะเจ้าหน้าที่ย่อมมีสิทธิเรียกให้สมาชิกชำระหนี้เงินกู้ ตลอดจนฟ้องคดีบังคับให้สมาชิกชำระหนี้ได้ แต่ในทางปฏิบัติสหกรณ์ไม่อาจฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาลด้วยตนเอง เพราะคณะกรรมการดำเนินการซึ่งเป็นผู้แทนสหกรณ์ขาดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินคดี สหกรณ์จึงต้องว่าจ้างทนายความเพื่อฟ้องร้องดำเนินคดีกับสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้แทนสหกรณ์ ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างทนายความ เนื่องจากในการกำหนดค่าวิชาชีพของทนายความไม่มีมาตรฐานที่แน่นอนชัดเจน ขึ้นอยู่กับการตกลงระหว่างทนายความและสหกรณ์ ทำให้การเรียกค่าจ้างว่าความของทนายความบางครั้งสูงเกินความจำเป็น และไม่เป็นไปตามสภาพความเป็นจริงอันอาจทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 ได้บัญญัติไว้ว่า “เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้” และตามมาตรา 60 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้บัญญัติไว้ว่า “คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือผู้แทนโดยชอบธรรมในกรณีที่คู่ความเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือผู้แทนในกรณีที่คู่ความเป็นนิติบุคคลจะว่าความด้วยตนเอง และดำเนินกระบวนการพิจารณาทั้งปวงตามที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ของตนหรือจะตั้งแต่งตั้งทนายความคนเดียว หรือหลายคนให้ว่าความ และดำเนินกระบวนการพิจารณาแทนตนก็ได้” ดังนั้น จะเห็นได้ว่าเมื่อสมาชิกที่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ผิดนัดชำระหนี้ จึงเป็นกรณีที่มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคลตามกฎหมายแพ่ง สหกรณ์จึงมีอำนาจที่จะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้สมาชิกชำระหนี้ โดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือผู้จัดการสหกรณ์ ซึ่งเป็นผู้แทนของสหกรณ์ ตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 สามารถฟ้องร้องคดีด้วยตนเองได้ โดยไม่ต้องว่าจ้างทนายความ หากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์สามารถแนะนำส่งเสริมให้ความรู้ในเรื่องการดำเนินคดีแพ่งด้วยตนเองในคดีผิดสัญญากู้ยืมเงินแก่สหกรณ์เริ่มตั้งแต่กระบวนการจัดทำหนังสือบอกกล่าวทวงถาม การมอบหมายผู้แทนสหกรณ์ในการดำเนินคดี

การจัดทำหนังสือมอบอำนาจ การเตรียมเอกสารประกอบการดำเนินคดี การเขียนคำฟ้อง คำขอท้ายฟ้อง คำร้อง คำแถลง คำขอ การยื่นบัญชีระบุพยาน และการจัดทำคำคู่ความอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระบวนพิจารณาคดีแพ่งในศาล รวมถึงการบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา การให้ความรู้ด้านกฎหมายเหล่านี้ จะส่งผลให้สหกรณ์ได้ทราบขั้นตอนการยื่นคำฟ้องต่อศาล กระบวนการพิจารณาคดีแพ่งในศาล และการบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา สหกรณ์สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีกับสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างทนายความ ทำให้สหกรณ์ได้รับประโยชน์ มีความสะดวกรวดเร็ว และลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีของสหกรณ์

1.2 วัตถุประสงค์

(1) เพื่อเป็นแนวทางให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เข้าแนะนำให้สหกรณ์และฝ่ายจัดการสหกรณ์ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินคดีแพ่งในคดีผิดสัญญากู้ยืมเงินได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องว่าจ้างทนายความ

(2) เพื่อเป็นแนวทางให้สหกรณ์สามารถดำเนินคดีแพ่งในคดีผิดสัญญากู้ยืมเงินได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องว่าจ้างทนายความ

(3) เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ฝ่ายจัดการสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หรือบุคคลทั่วไปที่สนใจได้ทราบถึงการดำเนินการของทนายความในขั้นตอนการยื่นฟ้องคดีต่อศาล กระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล และการบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา

บทที่ 2

การจัดทำหนังสือบอกกล่าวทวงถาม

หนังสือบอกกล่าวทวงถาม หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า Notice (โนติส) คือ หนังสือที่เจ้าหนี้หรือผู้ที่จะใช้สิทธิในทางกฎหมายบอกกล่าวไปยังลูกหนี้หรือคู่สัญญาอีกฝ่ายให้ปฏิบัติตามหน้าที่หรือสิทธิที่กฎหมายกำหนดภายใต้เงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ขอให้ชำระหนี้ตามสัญญาเงินกู้ ขอให้ชำระหนี้ค่าสินค้า ขอให้ส่งมอบสินค้า ขอให้กระทำการหรือหยุดกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติตามที่แน่นอน หากอีกฝ่ายเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่กำหนด ก็จะต้องดำเนินการฟ้องคดีกับลูกหนี้ตามกฎหมาย โดยปกติแล้วการฟ้องคดีผิดสัญญาจะยึดเงินไม่จำเป็นจะต้องมีการบอกกล่าวทวงถามก่อนฟ้องคดี แต่บางเรื่องจำเป็นต้องบอกกล่าวทวงถามก่อน เพราะกฎหมายบัญญัติไว้ว่าต้องมีหนังสือบอกกล่าวทวงถามภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือภายในระยะเวลาพอสมควร หากเพิกเฉยจึงจะถือว่ามี การโต้แย้งสิทธิเกิดขึ้น เช่น การบอกกล่าวทวงถามไปยังผู้ค้ำประกัน การบอกกล่าวบังคับจำนอง เป็นต้น ซึ่งการบอกกล่าวทวงถามนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายบังคับให้ต้องทำเป็นหนังสือก็สามารถทวงถามด้วยวาจาได้ แต่การทวงถามด้วยวาจานั้น มักจะมีข้อโต้แย้งกันว่าไม่เคยได้มีการบอกกล่าวทวงถาม หากจะต้องพิสูจน์ข้อเท็จจริงก็ต้องนำบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์มาเบิกความเป็นพยานต่อศาลซึ่งเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ดังนั้น เมื่อสภกรณ์จะดำเนินการบอกกล่าวทวงถามให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามสัญญาเงินกู้ ควรจะใช้วิธีทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์พร้อมใบตอบรับเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับลูกหนี้ตามกฎหมาย

เมื่อสมาชิกสภกรณ์ผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ สิ่งแรกที่สภกรณ์จะต้องดำเนินการ คือการบอกกล่าวทวงถามให้สมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ เพื่อให้สมาชิกทราบถึงสิทธิและหน้าที่ระหว่างสภกรณ์และสมาชิกที่เกิดการโต้แย้งสิทธิต่อกัน นอกจากสภกรณ์จะต้องทำหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปยังลูกหนี้แล้ว สภกรณ์จะต้องทำหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปยังผู้ค้ำประกันด้วย เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 686 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2557 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติไว้ว่า “เมื่อลูกหนี้ผิดนัด ให้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด และไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด เจ้าหนี้จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะไปถึงผู้ค้ำประกันมิได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ค้ำประกันที่จะชำระหนี้ เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ” และวรรคสอง “ในกรณีที่เจ้าหนี้มิได้มีหนังสือบอกกล่าวภายในกำหนดเวลาดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาดตามวรรคหนึ่ง” กล่าวคือ หากสภกรณ์ไม่ได้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปสรรคแห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาดตามวรรคหนึ่งแล้ว ซึ่งการบอกกล่าวทวงถามไปยังผู้ค้ำประกันจะเป็นตัวช่วยสภกรณ์ในการทวงถามหนี้จากลูกหนี้เร็วขึ้น ลูกหนี้บางรายเมื่อได้รับหนังสือบอกกล่าวทวงถามอาจจะรีบมาชำระหนี้ให้แก่สภกรณ์ แต่ลูกหนี้บางรายอาจเพิกเฉย แม้จะได้รับหนังสือทวงถามมาแล้วหลายครั้ง สภกรณ์จึงต้องนำคดีมาฟ้องต่อศาล หากสัญญาเงินกู้ไม่ได้กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ไว้ ถือว่าเป็นหนี้ที่ไม่มีกำหนดเวลา เจ้าหนี้จึงจะต้องมีการกำหนดเวลาให้ลูกหนี้ชำระหนี้เสียก่อน เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระตามเวลาที่กำหนด ลูกหนี้ก็จะตกเป็นผู้ผิดนัดและเจ้าหนี้จะได้มีสิทธิคิดดอกเบี้ยหรือค่าปรับได้ ตรงกันข้ามกับหนี้ที่มี

กำหนดเวลาชำระหนี้ หากไม่ชำระตามกำหนดนั้น เจ้าหนี้สามารถเรียกค่าเสียหายหรือดอกเบี้ยได้ทันที ซึ่งในการดำเนินธุรกิจให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์ตามปกติจะต้องมีการกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ไว้ในสัญญา เมื่อสมาชิกที่กู้ยืมเงินผิดนัดชำระหนี้ สหกรณ์ก็สามารถคิดดอกเบี้ยหรือค่าปรับจากสมาชิกได้ทันที

2.1 หลักการจัดทำหนังสือบอกกล่าวทวงถาม

โดยทั่วไปการบอกกล่าวทวงถามนั้น กฎหมายไม่ได้บังคับหรือกำหนดรูปแบบไว้โดยเฉพาะ ดังนั้น การทำหนังสือบอกกล่าวทวงถามจะกำหนดข้อความหรือรูปแบบอย่างใดก็ได้ แต่ควรมีข้อความอันเป็นสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ พอที่จะทำให้ผู้รับหนังสือบอกกล่าวเข้าใจข้อความนั้นได้อย่างถูกต้อง โดยมีหลักปฏิบัติในการทำหนังสือบอกกล่าวทวงถาม ดังนี้

1) ตรวจสอบและขอคัดรับรองเอกสาร ชื่อ ที่อยู่ บัตรประชาชน หรือหลักฐานความสัมพันธ์ในครอบครัวทางทะเบียน ในเบื้องต้นก่อนที่จะออกหนังสือบอกกล่าวทวงถาม สหกรณ์ควรไปขอตรวจและคัดเอกสารเพื่อทราบสถานะของบุคคลที่จะบอกกล่าวก่อนว่าเป็นบุคคลเดียวกันหรือไม่ เพราะอาจจะมีบุคคลที่ชื่อและนามสกุลซ้ำกัน และเพื่อทราบที่อยู่ที่อยู่ถูกต้องโดยสามารถตรวจสอบได้ที่สำนักทะเบียนทุกแห่ง โดยสหกรณ์ในฐานะเจ้าหนี้สามารถใช้สิทธิในการขอตรวจคัดถ่ายเอกสารและรับรองสำเนาถูกต้องมาใช้อ้างอิงได้แต่จะต้องแสดงหลักฐานที่แสดงการเป็นผู้มีส่วนได้เสีย เช่น สัญญาเงินกู้ สำเนาคำพิพากษา เป็นต้น

2) การส่งหนังสือบอกกล่าวทวงถามควรส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ เนื่องจากในการเขียนคำฟ้องผิดสัญญาเงินกู้ นั้น โดยปกติจะต้องเขียนบรรยายไปด้วยว่าโจทก์ได้มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามให้จำเลยชำระหนี้แล้ว และจำเลยได้รับไว้โดยชอบแล้วแต่เพิกเฉยไม่ยอมชำระหนี้ให้แก่โจทก์ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือบอกกล่าวทวงถามพร้อมใบตอบรับไปรษณีย์ตอบรับ

3) การออกหนังสือบอกกล่าวทวงถามสหกรณ์ควรศึกษาเงื่อนไขและกำหนดเวลาของกฎหมาย เช่น การบอกกล่าวทวงถามผู้ค้าประกันจะต้องบอกกล่าวภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด เป็นต้น

4) ข้อความที่ควรมีในหนังสือบอกกล่าวทวงถาม

(1) ชื่อ ที่อยู่ของสหกรณ์ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อกลับ

(2) วันเดือนปีที่ออกหนังสือ เพื่อประโยชน์ของการนับระยะเวลาตามเงื่อนไขของกฎหมาย

(3) เรื่องที่สหกรณ์จะขอบังคับ เช่น ขอให้ชำระหนี้

(4) เรียง หรือถึงใคร เพื่อให้ทราบว่าใครเป็นผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติ

(5) รายละเอียดของนิติสัมพันธ์ หรือรายละเอียดข้อตกลงสัญญา หรือเหตุแห่งการที่ต้องบอกกล่าว กล่าวเฉพาะสาระสำคัญที่เป็นเรื่องคู่สัญญาไม่ปฏิบัติหรือผิดสัญญาเท่านั้น

(6) ข้อความที่ขอให้ชำระหนี้

(7) สหกรณ์มีสิทธิอย่างไร การบังคับสิทธิอย่างไร

(8) กำหนดเวลาที่ต้องปฏิบัติตามหนังสือทวงถาม

5) หนังสือบอกกล่าวทวงถามควรใช้ถ้อยคำที่สุภาพ มีรายละเอียดที่ทำให้ผู้รับสามารถเข้าใจได้ กล่าวคือ ต้องมีที่อยู่ของสหกรณ์ผู้ออกหนังสือที่ชัดเจน วันเดือนปีที่ออกหนังสือทวงถามเรื่องขอให้ชำระหนี้ เรียงสมาชิกชื่อ - สกุลอะไร อ้างถึงเอกสารหรือหลักฐานอะไรที่ทำไว้ต่อกัน กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์กับสมาชิกในฐานะเจ้าหนี้กับลูกหนี้เกี่ยวกับเรื่องที่ทวงถามนั้น มีการผิดนัด

กันอย่างไร เมื่อใด ต้องการให้ลูกหนีปฏิบัติชำระหนี้อย่างไร โดยหนังสือฉบับนี้ข้าพเจ้าในฐานะอะไร จึงเรียนมายังท่านขอให้ท่านทำอะไร อย่างไร กับใคร ภายในกำหนดระยะเวลาเท่าใด นับแต่วันที่ได้รับ หนังสือทวงถามฉบับนี้ และระบุตอนท้ายของหนังสือว่าหากท่านเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าว สหกรณ์มีความจำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายต่อไป และตอนจบของหนังสือบอกกล่าวทวงถาม ก็เหมือนกับหนังสือราชการ หรือจดหมายทั่วไป คือลงท้ายด้วยคำว่า ขอแสดงความนับถือ แล้วลงลายมือชื่อ และวงเล็บชื่อ - นามสกุล พร้อมระบุสถานะหรือตำแหน่งของผู้ลงลายมือชื่อนั้นด้วย

2.2 ตัวอย่างหนังสือบอกกล่าวทวงถาม

ตัวอย่างที่ 1) หนังสือทวงถามลูกหนี้กรณีการชำระหนี้ทั้งหมดครั้งเดียว

สหกรณ์.....จำกัด

วันที่.....

เรื่อง ขอให้ชำระหนี้

เรียน

อ้างถึง สัญญากู้เงินเลขที่.....ฉบับลงวันที่.....

ตามสัญญาที่อ้างถึง ท่านได้กู้เงินจากสหกรณ์ จำกัด เป็นเงินจำนวน บาท (.....) และตกลงชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ต่อปี โดยท่านได้รับเงินจำนวนดังกล่าวไปครบถ้วน และตกลงชำระหนี้ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ดังความที่ท่านแจ้งอยู่แล้ว นั้น

เนื่องจากหนี้ตามสัญญาดังกล่าว ครบกำหนดชำระในวันที่ เป็นเงินจำนวน บาท (.....) แต่ท่านมิได้ชำระหนี้ดังกล่าวแก่สหกรณ์แต่อย่างใด และท่านยังคงค้างชำระหนี้ดังกล่าวเป็นต้นมา อันเป็นการผิดสัญญาทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย

ฉะนั้น โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้าในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากสหกรณ์ จำกัด จึงขอแจ้งให้ท่านนำเงินจำนวน บาท (.....) พร้อมดอกเบี้ยที่ค้างชำระไปชำระให้แก่สหกรณ์ฯ ภายใน วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้ หากพ้นกำหนดดังกล่าว ท่านยังมีได้ดำเนินการ สหกรณ์มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

ตัวอย่างที่ 2) หนังสือทวงถามลูกหนี้กรณีการชำระหนี้เป็นงวด ๆ

สหกรณ์.....จำกัด

วันที่.....

เรื่อง ขอให้ชำระหนี้

เรียน

อ้างถึง สัญญากู้เงินเลขที่.....ฉบับลงวันที่.....

ตามสัญญาที่อ้างถึง ท่านได้กู้เงินจากสหกรณ์ จำกัด เป็นเงินจำนวน บาท (.....) และตกลงชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ต่อปี โดยท่านได้รับเงินจำนวนดังกล่าวไปครบถ้วน และตกลงชำระหนี้เป็นงวด ๆ รวม งวด ดังความที่ท่านแจ้งอยู่แล้ว นั้น

เนื่องจากหนี้ตามสัญญาดังกล่าว ครบกำหนดชำระงวดที่ ในวันที่ เป็นเงินจำนวน บาท (.....) แต่ปรากฏว่าท่านมิได้ชำระหนี้ดังกล่าวแก่สหกรณ์แต่อย่างใด อันเป็นการผิดสัญญาทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย

ฉะนั้น โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้าในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากสหกรณ์ จำกัด จึงขอแจ้งให้ท่านนำเงินจำนวน บาท (.....) พร้อมดอกเบี้ยที่ค้างชำระไปชำระให้แก่สหกรณ์ฯ ภายใน วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้ หากพ้นกำหนดดังกล่าวท่านยังมีได้ดำเนินการ สหกรณ์มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

ตัวอย่างที่ 3) หนังสือทวงถามผู้ค้าประกันกรณีการชำระหนี้ทั้งหมดครั้งเดียว

สหกรณ์.....จำกัด

วันที่.....

เรื่อง ขอให้ชำระหนี้ในฐานะผู้ค้าประกัน

เรียน

อ้างถึง สัญญาผู้ค้าประกัน เลขที่.....ฉบับลงวันที่.....

ตามสัญญาที่อ้างถึง ท่านได้ตกลงค่าประกันเงินกู้ที่ (นาย/นาง/นางสาว) สมาชิกสหกรณ์ ลูกหนี้ กู้เงินไปจากสหกรณ์..... จำกัด เป็นเงินจำนวน บาท (.....) โดยสัญญาว่าหากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ดังกล่าว ท่านจะเป็นผู้ชำระหนี้แทน ดังความที่ท่านแจ้งอยู่แล้ว นั้น

เนื่องจากหนี้ตามสัญญาดังกล่าว ครบกำหนดชำระหนี้ในวันที่ เป็นเงินจำนวน บาท (.....) แต่ลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ดังกล่าวแก่สหกรณ์ฯ อันเป็นการผิดสัญญาทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายเนื่องจากไม่ได้รับชำระหนี้ดังกล่าว

ฉะนั้น โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้าในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากสหกรณ์ จำกัด จึงขอแจ้งให้ท่านในฐานะผู้ค้าประกันทราบและให้ท่านนำเงินจำนวน บาท (.....) พร้อมดอกเบี้ยที่ค้างชำระไปชำระให้แก่สหกรณ์ฯ ภายใน วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้ หากพ้นกำหนดดังกล่าวท่านยังมีได้ดำเนินการ สหกรณ์มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

ตัวอย่างที่ 4) หนังสือทวงถามผู้ค้าประกันกรณีการชำระหนี้เป็นงวด ๆ

สหกรณ์.....จำกัด

วันที่.....

เรื่อง ขอให้ชำระหนี้ในฐานะผู้ค้าประกัน

เรียน

อ้างถึง สัญญาผู้ค้าประกัน เลขที่..... ฉบับลงวันที่

ตามสัญญาที่อ้างถึง ท่านได้ตกลงค่าประกันเงินกู้ที่ (นาย/นาง/นางสาว) สมาชิกสหกรณ์ ลูกหนี้ กู้เงินไปจากสหกรณ์..... จำกัด เป็นเงินจำนวน บาท (.....) โดยสัญญาว่าหากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ดังกล่าว ท่านจะเป็นผู้ชำระหนี้แทน ดังความที่ท่านแจ้งอยู่แล้ว นั้น

เนื่องจากหนี้ตามสัญญาดังกล่าว ครบกำหนดชำระงวดที่ ในวันที่ เป็นเงินจำนวน บาท (.....) แต่ปรากฏว่าลูกหนี้มิได้ชำระหนี้ดังกล่าวแก่สหกรณ์ อันเป็นการผิดสัญญาทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหายเนื่องจากไม่ได้รับชำระหนี้ดังกล่าว

ฉะนั้น โดยหนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้าในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากสหกรณ์ จำกัด จึงขอแจ้งให้ท่านในฐานะผู้ค้าประกันทราบและให้ท่านนำเงินจำนวน บาท (.....) พร้อมดอกเบี้ยที่ค้างชำระไปชำระให้แก่สหกรณ์ฯ ภายใน วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้ หากพ้นกำหนดดังกล่าวท่านยังมีได้ดำเนินการ สหกรณ์มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินคดีตามกฎหมายกับท่านต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

บทที่ 3

ผู้แทนสหกรณ์ในการดำเนินคดี

การดำเนินคดีของสหกรณ์นั้น อาจทำได้โดยสหกรณ์เป็นผู้ฟ้องหรือต่อสู้คดีด้วยตนเอง เพื่อรักษาผลประโยชน์ได้เสียของสหกรณ์ แต่เนื่องจากสหกรณ์เป็นนิติบุคคลจึงต้องมีผู้แทนนิติบุคคลในการดำเนินคดีแทนสหกรณ์ โดยมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติไว้ว่า “ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน หรือผู้จัดการทำการแทนก็ได้” ดังนั้น การที่สหกรณ์จะฟ้องร้องดำเนินคดีต่าง ๆ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้แทนของสหกรณ์ จะต้องลงมติให้สหกรณ์ฟ้องร้องดำเนินคดี และจะต้องลงมติเพื่อมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน หรือผู้จัดการเป็นผู้แทนสหกรณ์ โดยสหกรณ์จะต้องบันทึกรายงานการประชุมให้ชัดแจ้ง เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับใช้ในการดำเนินคดี และคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะต้องจัดทำหนังสือมอบอำนาจให้กรรมการคนใดคนหนึ่งหรือหลายคน หรือผู้จัดการเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในการฟ้องคดี ต่อสู้ หรือดำเนินคดีที่เกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์จนกว่าคดีจะถึงที่สุด โดยมีอำนาจในการลงชื่อในคำฟ้อง คำร้องต่าง ๆ ที่ยื่นต่อศาล

การมอบอำนาจเป็นลักษณะของสัญญาตัวแทน คือ สัญญาซึ่งให้บุคคลหนึ่งมีอำนาจกระทำการแทนบุคคลอีกบุคคลหนึ่งตามที่ได้รับมอบหมาย และการเป็นตัวแทนจะเป็นโดยแต่งตั้งแสดงออกชัดเจนหรือโดยปริยายก็ได้ แต่หากกิจการที่ได้รับมอบหมายมีกฎหมายบังคับว่าต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนเพื่อกิจการนั้นก็ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย

3.1 สารระสำคัญในการทำหนังสือมอบอำนาจ

1) ผู้มอบอำนาจ และผู้รับมอบฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องไม่เป็นผู้เยาว์ ผู้เสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลไร้ความสามารถอันเป็นหลักเกณฑ์ของการทำนิติกรรมทั่วไป

2) การมอบอำนาจแก่ผู้รับมอบอำนาจให้กระทำการใด เพียงใด หรือห้ามกระทำการใด จะต้องระบุไว้ให้ชัดเจน และต้องรับรองว่าการกระทำของผู้รับมอบอำนาจนั้นเสมือนผู้มอบอำนาจได้กระทำการด้วยตนเอง

3) การมอบอำนาจต้องมีการลงลายมือชื่อผู้มอบอำนาจ ผู้รับมอบอำนาจเป็นสำคัญ และควรมีพยานลงลายมือชื่ออย่างน้อยสองคน

4) หนังสือมอบอำนาจจะต้องติดอากรแสตมป์ให้ครบถ้วนตามประมวลรัษฎากร จึงจะสมบูรณ์ตามกฎหมายมิฉะนั้นจะใช้เป็นหลักฐานในคดีแพ่งไม่ได้ กรณีมอบอำนาจให้บุคคลคนเดียว หรือหลายคนกระทำการครั้งเดียวปิดอากรแสตมป์ 10 บาท กรณีมอบอำนาจให้บุคคลคนเดียว หรือหลายคนร่วมกระทำการมากกว่าครั้งเดียว ปิดอากรแสตมป์ 30 บาท กรณีมอบอำนาจให้กระทำการมากกว่าครั้งเดียว โดยให้บุคคลหลายคนต่างคนต่างกระทำกิจการแยกกันได้ คิดตามรายตัวบุคคลที่รับมอบคนละ 30 บาท

3.2 ตัวอย่างหนังสือมอบอำนาจ

หนังสือมอบอำนาจ

สหกรณ์.....จำกัด
วันที่.....

โดยหนังสือฉบับนี้ สหกรณ์ จำกัด ซึ่งเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินการ และเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกตามรายชื่อท้ายหนังสือนี้ ขอมอบอำนาจให้นาย/นาง/นางสาวตำแหน่ง อายุ ปี เชื้อชาติ สัญชาติ อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด..... เป็นผู้แทนของสหกรณ์ในการดำเนินคดี ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จำกัด ชุดที่ ครั้งที่ เมื่อวันที่ โดยให้มีอำนาจดังต่อไปนี้

1. เป็นตัวแทนผู้รับมอบอำนาจของสหกรณ์ ให้มีอำนาจในการฟ้องร้องดำเนินคดี ทั้งทางแพ่ง และ/หรือทางอาญากับ หรือบุคคลใด ๆ ที่มาโต้แย้งสิทธิ หรือจำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาลได้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

2. แจ้งความร้องทุกข์ กล่าวโทษ ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีทางอาญา หรือคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ฟ้องร้องดำเนินคดีเป็นโจทก์ โจทก์ร่วมหรือจำเลยในคดีแพ่ง หรืออาญา ตลอดจนถอนคำร้องทุกข์ รับข้อเสนอ ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ตกลงยินยอม หรือทำการอื่นเพื่อให้คดีเสร็จสิ้นไป

3. ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ ร้องสอด ร้องเฉลี่ยหนี้ ร้องขอรับชำระหนี้ก่อนตามกฎหมาย ร้องชดเชยทรัพย์ ร้องคัดค้านการขายทอดตลาด ร้องเพิกถอนการขายทอดตลาด บังคับคดี ยึดหรืออายัด ทรัพย์สิน หรือสิทธิใด ๆ ถอนการยึด ถอนการบังคับคดี และดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์ตามคำสั่งศาล เข้าสู่และคัดค้านราคาหรือซื้อทรัพย์จากการขายทอดตลาด ยื่นคำคัดค้านเกี่ยวกับการบังคับคดี หรือดำเนินคดีการอื่นใด เพื่อให้การกระทำดังกล่าวลุล่วงไปจนเสร็จการ

4. ดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ไปในทางจำหน่ายสิทธิได้ด้วย เช่น การยอมรับ ตามที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิหรือใช้สิทธิ ในการอุทธรณ์หรือฎีกา หรือการขอให้มีการพิจารณาคดีใหม่ มอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณา หรือบุคคลอื่นได้ด้วย

5. ให้มีอำนาจรับเงิน วางเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ หรือรับเอกสารต่าง ๆ จากคู่ความ หรือจากศาล หรือสำนักงานบังคับคดี หรือจากบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องในคดีแทนสหกรณ์ได้

6. ให้ผู้รับมอบอำนาจมีสิทธิในการแต่งตั้งทนายความ เพื่อว่าต่าง แก่ต่างคดี หรือมอบอำนาจ ให้ตัวแทนช่วงดำเนินการแทนตามความจำเป็นในทุกกรณีแห่งกิจการที่มอบหมายดังกล่าวข้างต้นได้

บทที่ 4 การยื่นฟ้องคดีแพ่งต่อศาล

เมื่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และฝ่ายจัดการสหกรณ์ได้ดำเนินการติดตาม ทวงถามแก่ลูกหนี้แล้วแต่ลูกหนี้ยังไม่ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ การที่สหกรณ์จะฟ้องคดีกับสมาชิกที่ผิดนัด ชำระหนี้ สหกรณ์จะต้องเตรียมเอกสารพยานหลักฐานทุกอย่างให้พร้อม ไม่ว่าจะเป็นพยานเอกสาร หรือพยานบุคคล โดยสหกรณ์จะต้องฟ้องต่อศาลที่ลูกหนี้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำนาจศาลนั้น หรือต่อศาล ที่มีมูลคดีเกิดขึ้น

4.1 การเตรียมเอกสารประกอบการดำเนินคดี

ในการยื่นฟ้องคดีแพ่งต่อศาลสหกรณ์จะต้องเตรียมเอกสารต่าง ๆ สำหรับใช้เป็น พยานหลักฐานในการดำเนินคดีไว้ให้ครบถ้วน โดยในการฟ้องคดีกับสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ มีรายการเอกสารดังต่อไปนี้

- 1) ใบสำคัญรับจดทะเบียนของสหกรณ์
- 2) ข้อบังคับสหกรณ์ในขณะที่มีมูลคดีเกิดขึ้น
- 3) รายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ครั้งที่มอบหมายให้กรรมการ ดำเนินการคนหนึ่งหรือหลายคน หรือผู้จัดการสหกรณ์เป็นผู้ดำเนินคดีแทนสหกรณ์
- 4) หนังสือมอบอำนาจ
- 5) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมูลหนี้ เช่น หนังสือสัญญาเงินกู้ ใบรับเงินกู้ หนังสือค้ำประกัน หนังสือบอกกล่าวทวงถามพร้อมใบตอบรับไปรษณีย์
- 6) บัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ หรือการดลูกหนี้ หรือตารางแสดงรายการคำนวณยอดหนี้
- 7) ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิก
- 8) เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 9) ใบรับรองรายการทะเบียนราษฎรของจำเลย ที่เจ้าหน้าที่รับรองไม่เกิน 1 เดือน

4.2 การเขียนคำฟ้องคดีแพ่ง

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 บัญญัติเป็นหลักการไว้ว่า “คำฟ้องต้องทำเป็นหนังสือ แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหา นิติสัมพันธ์ หรือมูลเหตุที่คู่ความมีต่อกัน ข้ออ้าง ที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา อันเป็นฐานสิทธิหรือหน้าที่ของโจทก์ที่ถูกต้องแย้งตามกฎหมาย คำขอท้ายฟ้องที่ขอให้ศาลบังคับจำเลย ต้องชัดเจน ครบถ้วน และสามารถปฏิบัติได้” ประกอบกับ มาตรา 1 (3) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ได้ให้บทวิเคราะห์ศัพท์ของ “คำฟ้อง” หมายถึง “กระบวนพิจารณาใด ๆ ที่โจทก์ได้เสนอข้อหาต่อศาล ไม่ว่าจะได้เสนอด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือ ไม่ว่าจะได้เสนอต่อศาลชั้นต้น หรือชั้นอุทธรณ์ หรือฎีกา ไม่ว่าจะเสนอในขณะที่เริ่มคดี โดยคำฟ้อง หรือคำร้อง หรือเสนอในภายหลังโดยคำฟ้องเพิ่มเติม หรือแก้ไขหรือฟ้องแย้ง หรือโดยสอดเข้ามาในคดี ไม่ว่าจะโดยสมัครใจหรือถูกบังคับ หรือโดยมีคำขอให้พิจารณาใหม่” รายการในคำฟ้องเป็นไปตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 67 โดยจะมีแบบพิมพ์ศาลที่กำหนดรูปแบบไว้ให้กรอกรายละเอียด ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ โดยจะต้องมีรายการและลักษณะดังต่อไปนี้

1) ชื่อศาลที่จะรับคำฟ้อง

การฟ้องคดีแพ่งจะใช้ทุนทรัพย์เป็นตัวชี้อำนาจศาลว่าเป็นอำนาจของศาลแขวงหรือศาลจังหวัด ส่วนภูมิลำเนาของจำเลย หรือมูลคดีเกิด หรือที่ตั้งทรัพย์สินพิพาท เป็นตัวชี้เรื่องเขตอำนาจศาลว่าเป็นศาลจังหวัดใด สหกรณ์จำเป็นต้องศึกษาให้ถ่องแท้ว่าคำฟ้องนี้จะยื่นต่อศาลใด ในปัจจุบันคดีที่สหกรณ์ฟ้องสมาชิกลูกหนี้และผู้ค้าประกันเป็นคดีผู้บริโภครวมพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ที่กำหนดให้สหกรณ์จะต้องเสนอคำฟ้องต่อศาลที่มีสมาชิกมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล โดยปกติคุณสมบัติของสมาชิกตามข้อบังคับของสหกรณ์จะกำหนดให้สหกรณ์รับสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์อยู่แล้ว แต่สหกรณ์ก็มีความจำเป็นที่จะต้องคดีใบรับรองรายการทะเบียนราษฎรของสมาชิกเพื่อตรวจสอบที่อยู่ปัจจุบันว่าสมาชิกยังมีที่อยู่ตามทะเบียนบ้านเดิมหรือไม่ เพื่อสหกรณ์จะได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลได้ถูกต้อง ซึ่งในปัจจุบันนี้ศาลยุติธรรมได้มีการจัดทำระบบค้นหาเขตอำนาจศาลโดยสหกรณ์สามารถสืบค้นเขตอำนาจของศาลต่าง ๆ โดยค้นจากชื่อศาล เพื่อแสดงพื้นที่เขตอำนาจในการพิจารณาคดี หรือระบุชื่อจังหวัดและชื่ออำเภอเพื่อแสดงว่าพื้นที่ดังกล่าวอยู่ภายใต้เขตอำนาจในการพิจารณาคดีของศาลใด

2) ชื่อคู่ความในคดี

คู่ความในคดี หมายถึง โจทก์และจำเลยในคดีนั้น ในกรณีที่สหกรณ์จะฟ้องคดีกับสมาชิกและผู้ค้าประกันเพื่อบังคับชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน สหกรณ์มีฐานะเป็นโจทก์และเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย จึงต้องระบุชื่อที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยระบุชื่อสหกรณ์ลงท้ายด้วยคำว่า “จำกัด” ให้ถูกต้องครบถ้วน โดยสหกรณ์เป็นผู้ฟ้องคดีเองผ่านผู้แทนของสหกรณ์ ในการบรรยายชื่อคู่ความในคดีนั้นควรเริ่มด้วยตัวโจทก์ที่แท้จริงก่อนแล้วจึงบรรยายชื่อบุคคลที่กระทำการแทน เช่น สหกรณ์.....จำกัด โดยนาย/นาง/นางสาว..... ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์ หากสหกรณ์ระบุชื่อคู่ความในคดีโดยไม่ระบุชื่อสหกรณ์ และระบุเพียงชื่อบุคคลผู้รับมอบอำนาจจะทำให้ฝ่ายจำเลยมีข้อต่อสู้เกี่ยวกับนิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยได้ว่าไม่เคยมีนิติสัมพันธ์ใด ๆ ต่อกัน

3) ชื่อจำเลยที่จะเป็นผู้รับคำฟ้อง

คำฟ้องที่จะใช้ยื่นต่อศาลนั้นจะต้องจัดทำตามแบบพิมพ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ในแบบพิมพ์ดังกล่าวจะมีช่องให้ระบุชื่อ - นามสกุล เชื้อชาติ สัญชาติ และที่อยู่ของจำเลยไว้โดยละเอียดในการพิมพ์ฟ้องจึงต้องทราบถึงภูมิลำเนาของจำเลยด้วย โดยต้องระบุว่าจำเลยอยู่ที่ไหน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลย กรณีที่สหกรณ์จะฟ้องสมาชิกซึ่งเป็นผู้ค้าประกันเข้ามาในคดีด้วย จะต้องมีการเรียงลำดับของการระบุชื่อจำเลย กล่าวคือ สมาชิกผู้กู้ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้นจะเป็นจำเลยที่ 1 เสมอ และผู้ค้าประกันเป็นจำเลยลำดับถัดไป กรณีที่มีผู้ค้าประกันหลายคนก็จะระบุโดยการเรียงลำดับเป็นจำเลยที่ 2 จำเลยที่ 3 จำเลยที่ 4 เป็นต้น

4) วันเดือนปีของคำฟ้อง

ในการร่างคำฟ้อง สหกรณ์จะต้องลงวันเดือนปีที่ฟ้องคดีไว้ด้วย วันที่ที่จะลงในคำฟ้องจะใช้วันที่สหกรณ์ยื่นคำฟ้องต่อศาล ไม่ใช่วันเดือนปีที่ร่างหรือพิมพ์คำฟ้องเสร็จ

5) ลายมือชื่อของผู้ยื่นคำฟ้อง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 1 (11) ได้มีบทวิเคราะห์ศัพท์คำว่า “คู่ความ” หมายความว่า “บุคคลผู้ยื่นคำฟ้องหรือถูกฟ้องต่อศาลและเพื่อประโยชน์แห่งการดำเนินกระบวนการพิจารณาให้รวมถึงบุคคลผู้มีสิทธิกระทำการแทนบุคคลนั้น ๆ ตามกฎหมาย หรือในฐานะทนายความ” ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้แทนของสหกรณ์ ย่อมอยู่ในฐานะคู่ความ

มีอำนาจยื่นคำฟ้องต่อศาลได้และชอบที่จะเรียงหรือแต่งคำฟ้องรวมทั้งลงชื่อเป็นโจทก์ในคำฟ้องแทนสหกรณ์ได้ด้วย

6) ใจความและเหตุผลแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาและคำขอบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา

หลักการร่างคำฟ้องในส่วนนี้มีความสำคัญ เพราะหากรายการอื่นไม่ครบถ้วนศาลอาจมีคำสั่งให้คืนไปเพื่อให้โจทก์ไปแก้ไขให้ถูกต้องและนำมายื่นใหม่ แต่หากคำฟ้องใดขาดรายการในข้อนี้ อาจทำให้คำฟ้องนั้นบกพร่องถึงขนาดเป็นฟ้องเคลือบคลุม และอาจถูกยกฟ้องเพราะเหตุนี้ได้ โดยหลักในการบรรยายฟ้องคดีแพ่ง มี 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บรรยายสถานะของโจทก์ จำเลย รวมทั้งการมอบอำนาจให้ฟ้องคดี

1) บรรยายฐานะโจทก์ ถ้ามีการมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนจะต้องบรรยายถึงการมอบอำนาจ รวมทั้งการอ้างอิงเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นเอกสารท้ายคำฟ้องด้วย ในการบรรยายฟ้องเกี่ยวกับฐานะโจทก์ หากโจทก์และจำเลยเป็นบุคคลธรรมดาและไม่มีการมอบอำนาจก็ไม่ต้องนำมาบรรยายในคำฟ้องอีก เพราะจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับโจทก์และจำเลยอยู่ตามแบบพิมพ์ของศาลก่อนเริ่มบรรยายฟ้องแล้ว แต่สหกรณ์มีฐานะเป็นนิติบุคคล จึงต้องบรรยายสถานะของสหกรณ์ด้วยว่าจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทอะไร ใครเป็นผู้มีอำนาจ อำนาจกรรมการมีอย่างไร วัตถุประสงค์ทำอะไร โดยสหกรณ์จะต้องอ้างอิงเอกสารทางทะเบียนเป็นเอกสารท้ายคำฟ้องด้วย กรณีมีการมอบอำนาจก็ต้องบรรยายด้วยว่าใคร กระทำการแทนใคร เพราะอะไร หรือรับมอบอำนาจจากใคร โดยต้องอ้างอิงเอกสารที่มานั้น ๆ เป็นเอกสารท้ายคำฟ้องด้วย

ตัวอย่างการบรรยายฟ้องกรณีสหกรณ์เป็นโจทก์ยื่นฟ้องคดี

“ข้อ 1. โจทก์มีฐานะเป็นนิติบุคคลประเภทสหกรณ์การเกษตร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้จดทะเบียนเมื่อวันที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ รายละเอียดปรากฏตามใบสำคัญรับจดทะเบียนสหกรณ์ และข้อบังคับสหกรณ์ (เอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข 1 และ 2 ตามลำดับ)

โจทก์มีคณะกรรมการดำเนินการจำนวน คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกเป็นผู้ดำเนินการแทนโจทก์ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และข้อบังคับของโจทก์ข้อ ในการดำเนินคดีนี้ โจทก์โดยคณะกรรมการดำเนินการได้มีมติในการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ชุดที่ เมื่อวันที่ ให้ฟ้องร้องดำเนินคดีกับจำเลยโดยคณะกรรมการดำเนินการโจทก์ได้อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับของโจทก์ ข้อ มอบอำนาจให้ นาย/นาง/นางสาว ตำแหน่ง ประธานกรรมการ/ผู้จัดการสหกรณ์ โจทก์ เป็นผู้มีอำนาจดำเนินคดีกับจำเลยแทนโจทก์ รายละเอียดปรากฏตามสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และหนังสือมอบอำนาจ (เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข 3 และ 4 ตามลำดับ)”

2) บรรยายสถานะจำเลย เช่นเดียวกับการบรรยายฐานะโจทก์ คือ หากจำเลยเป็นบุคคลธรรมดา ก็จะมีรายละเอียดเกี่ยวกับตัวจำเลยอยู่ในแบบพิมพ์คำฟ้องให้กรอกรายละเอียดของตัวจำเลยอยู่แล้วต่อจากรายละเอียดของตัวโจทก์ กรณีเป็นนิติบุคคลต้องบรรยาย ซึ่งกรณีนี้สหกรณ์เป็นโจทก์ฟ้องสมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ สมาชิกสหกรณ์เป็นบุคคลธรรมดา สหกรณ์จึงไม่ต้องบรรยายสถานะของจำเลยในส่วนนี้ แต่มีข้อยกเว้นกรณีที่เป็นการฟ้องคดีเกี่ยวกับทรัพย์ เช่น พิพาทกัน

เรื่องกรรมสิทธิ์หรือการบังคับจำนอง ก็ควรบรรยายให้ทราบว่าทรัพย์สินพิพาทนั้นเป็นทรัพย์สินอะไร ในกรณีเป็นที่ดินก็ต้องระบุรายละเอียดของโฉนดที่ดิน เลขที่ดิน ที่ตั้ง และอื่น ๆ เพื่อให้ทราบว่าที่ดินนั้นอยู่ที่ใด

ส่วนที่ 2 บรรยายถึงความสัมพันธ์ของโจทก์และจำเลย

ในการบรรยายฟ้องส่วนนี้จะต้องบรรยายให้เห็นถึงสิทธิของโจทก์ว่ามีอยู่อย่างไร ในกรณีพิพาทเกี่ยวกับสัญญา ควรบรรยายว่า โจทก์ทำสัญญาอะไร กับใคร เมื่อใด มีข้อตกลงหรือเงื่อนไขอย่างไร และโจทก์มีสิทธิตามสัญญาอย่างไร ซึ่งกรณีผิดสัญญาเป็นสิทธิที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างบุคคล เช่น กรณีผิดสัญญากู้ยืมเงิน โจทก์มีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ เป็นต้น

ตัวอย่างการบรรยายฟ้องความสัมพันธ์ระหว่างสหกรณ์กับสมาชิกตามสัญญากู้ยืมเงิน

“ข้อ 2. จำเลยที่ 1 เป็นสมาชิกโจทก์เลขทะเบียนที่ เมื่อวันที่.....

จำเลยได้กู้ยืมเงินจากโจทก์ จำนวน บาท (.....) สัญญาว่าจะชำระเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด เดือน (ปี) (กรณีที่ข้อตกลงในสัญญามีการตกลงผ่อนชำระให้ระบุเพิ่มเติม เช่น โดยจำเลยที่ 1 ตกลงผ่อนชำระต้นเงินเป็นงวดรายเดือน (รายปี) เดือนละ (ปีละ) เท่า ๆ กัน งวดละ บาท (.....) พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ต่อปี หรือตามประกาศของโจทก์ เริ่มชำระงวดแรกตั้งแต่วันที่ เป็นต้นไป และจำเลยที่ 1 ได้รับเงินครบถ้วนตามสัญญาแล้ว รายละเอียดตามสัญญากู้ยืมเงินและหลักฐานรับเงินกู้ (เอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข 5 และ 6 ตามลำดับ)

จำเลยที่ 2 (หากมีผู้ค้ำประกันมากกว่าหนึ่งคนให้ใส่จำเลยที่ 2, ที่ 3, ที่ 4 ...)

เป็นผู้ค้ำประกันการกู้ยืมเงินของจำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 2 ยอมผูกพันตนชำระหนี้ให้แก่โจทก์ในกรณีที่จำเลยที่ 1 ผิดนัดชำระหนึ่งงวดใดงวดหนึ่ง หรือทั้งหมด ปรากฏตามหนังสือสัญญาค้ำประกัน (เอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข 7)”

ส่วนที่ 3 บรรยายถึงข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย

การบรรยายฟ้องในส่วนนี้ สหกรณ์จะต้องบรรยายว่าจำเลยได้กระทำการละเมิดสิทธิของโจทก์ หรือผิดสัญญาเมื่อใด และอย่างไร โดยจะต้องบรรยายโดยชัดเจนให้เห็นถึงการกระทำของจำเลยที่เป็นฐานแห่งความผิดรวมทั้งวันเวลาที่เกี่ยวข้องด้วย ในกรณีผิดสัญญากู้ยืมเงินจะต้องบรรยายให้ชัดเจนว่าจำเลยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาอย่างไร และไม่ปฏิบัติตามอย่างไร อันเป็นการผิดข้อตกลงตามสัญญา และสหกรณ์จะต้องบรรยายถึงการบอกกล่าวทวงถามให้จำเลยทราบด้วย

ตัวอย่างการบรรยายถึงข้อโต้แย้งสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายระหว่างสหกรณ์และสมาชิกตามสัญญากู้ยืมเงิน

1) กรณีสัญญากู้ยืมเงินที่มีข้อตกลงให้ชำระต้นเงินคืนในคราวเดียว

“นับแต่วันที่จำเลยที่ 1 (กรณีมีจำเลยคนเดียวให้ระบุจำเลย ไม่ต้องระบุว่าจำเลยที่ 1) กู้ยืมเงินไปจากโจทก์ จำเลยที่ 1 ได้ชำระต้นเงินให้แก่โจทก์เป็นจำนวนบาท (.....)” กรณีไม่เคยชำระหนี้เลยให้ระบุ “นับแต่วันที่จำเลยกู้ยืมเงินไปจากโจทก์เมื่อครบกำหนดเวลาที่จำเลยต้องชำระเงินคืนแก่โจทก์ตามสัญญาแล้ว จำเลยได้ผิดสัญญาไม่ชำระเงินคืนให้แก่โจทก์ รวมทั้งไม่เคยชำระดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ตามที่ได้ตกลงกันไว้แต่อย่างใด”

2) กรณีสัญญากู้ยืมเงินที่มีข้อตกลงให้ผ่อนชำระเงินต้นคืนเป็นงวด

“นับแต่วันที่จำเลยที่ 1 รับเงินกู้ไปจากโจทก์ จำเลยที่ 1 ได้ผ่อนชำระต้นเงินให้แก่โจทก์จนถึงวันที่ เป็นเงินจำนวน บาท (.....) ถือว่าจำเลยที่ 1 ผิดนัดชำระหนี้จำนวน งวด ติดต่อกัน รวมเป็นเงินที่จำเลยที่ 1 ชำระให้แก่โจทก์แล้ว

ทั้งสิ้นจำนวน บาท (.....) และยังคงค้างชำระอีกจำนวนบาท (.....)”

“โจทก์ได้ติดต่อทวงถามจำเลยที่ 1 เรื่อยมา แต่จำเลยที่ 1 เพิกเฉย โจทก์ได้มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 1 ได้รับหนังสือดังกล่าวแล้ว แต่ไม่นำเงินมาชำระให้แก่โจทก์ ปรากฏตามหนังสือบอกกล่าวทวงถาม และไปรษณีย์ตอบรับภายในประเทศ (เอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข 8 และ 9 ตามลำดับ)

ก่อนฟ้องคดีนี้ โจทก์ได้บอกกล่าวทวงถามให้จำเลยที่ 2 (ที่ 3, ที่ 4, ...) ชำระหนี้ ในฐานะผู้ค้ำประกัน และจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 2 ได้รับหนังสือบอกกล่าวแล้ว แต่เพิกเฉยไม่นำเงินมาชำระหนี้ให้แก่โจทก์ ปรากฏตามหนังสือบอกกล่าวทวงถามผู้ค้ำประกัน และไปรษณีย์ตอบรับภายในประเทศ (เอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข 10 และ 11 ตามลำดับ)”

ส่วนที่ 4 บรรยายถึงความเสียหายต่าง ๆ ให้ชัดเจนว่าการกระทำของจำเลยนั้น ทำให้โจทก์เสียหายอย่างไร จำเลยต้องรับผิดชอบอย่างไร จำนวนเท่าใด

การบรรยายฟ้องในส่วนนี้ ต้องบรรยายถึงความเสียหายให้ชัดเจนว่าโจทก์ได้รับความเสียหายอย่างไร มิฉะนั้นศาลก็ไมอาจตัดสินให้โจทก์ได้รับชำระหนี้ได้ เพราะโจทก์เองก็ยังไม่ทราบได้ว่าตนเสียหายอย่างไร ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นคำขอบังคับ ในกรณีที่ได้รับ ความเสียหายหลายอย่างรวมกันควรระบุแยกแต่ละประเภทเป็นข้อ ๆ เพื่อให้เห็นความเสียหายที่ได้รับอย่างชัดเจน ในคดีผิดสัญญากู้ยืมเงิน ความเสียหายนี้สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ชัดเจน เช่น จำเลยค้างชำระเงินกู้จำนวนเงินกู้ที่ค้างชำระยอมเป็นค่าเสียหายอยู่ในตัว และค่าเสียหายส่วนที่เกี่ยวข้องได้แก่ดอกเบี้ย หรือค่าปรับก็สามารถเรียกร้องได้ โดยศาลจะเป็นผู้พิจารณากำหนดให้ตามที่เห็นสมควร หรือตามพยานหลักฐานที่ปรากฏในคดีต่อไป

ตัวอย่างการบรรยายถึงความเสียหายว่าการกระทำของสมาชิกลูกหนี้ ทำให้สหกรณ์เสียหายอย่างไร และสมาชิกในฐานะลูกหนี้ซึ่งเป็นจำเลยในคดีนี้ต้องรับผิดชอบอย่างไร จำนวนเท่าใด

“ข้อ 4. การกระทำของจำเลย (หากมีจำเลยหลายคนให้ใส่จำเลยทั้งสอง, จำเลยทั้งสาม, จำเลยทั้งสิ้น) ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายเป็นเงินจำนวน บาท (.....) พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ต่อปี นับแต่วันผิดนัดจนถึงวันฟ้องเป็นเงิน บาท (.....) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น บาท (.....) โดยโจทก์ขอถือเป็นทุนทรัพย์ในการฟ้องคดีนี้”

คำลงท้ายมักจะเขียนในลักษณะเดียวกันต่อจากการบรรยายความเสียหาย และคำลงท้ายเป็นส่วนสำคัญจะต้องเขียนไว้ในทุกคำฟ้อง เช่น

“โจทก์ไม่มีทางอื่นใดที่จะบังคับจำเลยได้ จึงต้องนำคดีมาฟ้องต่อศาล เพื่อขอबारมีศาลเป็นที่พึ่งบังคับจำเลยต่อไป

ควรมีครบแล้วแต่จะโปรด”

4.3 การเขียนคำขอท้ายฟ้อง

เมื่อสหกรณ์ได้บรรยายคำฟ้องตั้งแต่ต้นมาจนถึงค่าเสียหายที่สหกรณ์ได้รับแล้ว ในท้ายที่สุดสหกรณ์จะต้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาและต้องระบุว่าจะให้ศาลพิพากษาอย่างไร โดยระบุในแบบพิมพ์คำขอท้ายฟ้องให้ชัดเจน ครบถ้วน หากมีจำเลยหลายคน แต่ละคนรับผิดชอบเท่ากันหรือต่างกันอย่างไร ต้องระบุให้ชัดเจนว่าใครต้องรับผิดชอบอย่างไร เท่าใด

คำขอท้ายฟ้องเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งในการฟ้องคดี เพราะหากไม่ขอท้ายฟ้อง ศาลก็ไม่ว่าจะพิพากษาให้อย่างไร เพราะมีกฎหมายบัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 ว่า “คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่ชี้ขาดคดีต้องตัดสินตามข้อหาในคำฟ้องทุกข้อหา แต่ห้ามมิให้พิพากษาหรือทำคำสั่งให้สิ่งใด ๆ เกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง” ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายห้ามมิให้ศาลพิพากษาเกินคำขอ ดังนั้น ในการขอให้ศาลพิพากษาจึงอาจะระบุขอไว้เกินกว่าต้องการก็ได้ หากศาลเห็นว่าไม่สมควรหรือเป็นการเกินเลยไป ศาลก็จะไม่พิพากษาให้ก็ได้ แต่หากไม่ระบุขอไว้ แม้ศาลจะเห็นสมควรให้ ก็ไม่อาจพิพากษาให้เกินกว่าที่โจทก์ขอ

คำขอท้ายฟ้องแพ่ง กรณีเป็นคดีที่ฟ้องเรียกค่าเสียหายเป็นตัวเงิน ปกติจะมีการคิดดอกเบี้ยก่อนฟ้อง คือคิดจากวันที่มีสิทธิ หรือวันที่ผิดนัดจนถึงวันฟ้อง

ตัวอย่างการเขียนคำขอท้ายฟ้องแพ่ง

ข้อ 1. ให้จำเลย (หากมีจำเลยเกินกว่า 1 คน ใช้คำว่าจำเลยทั้งสอง, จำเลยทั้งสาม ตามจำนวนจำเลยที่ถูกฟ้อง) ชำระเงินจำนวน บาท (.....) ให้แก่โจทก์ (เป็นการเขียนจำนวนต้นเงินที่ค้างชำระรวมกับจำนวนเงินดอกเบี้ยนับแต่วันที่ผิดนัดจนถึงวันฟ้อง) ต้องร่วมกันหรือแทนกันชำระเงินจำนวน บาท (.....) ให้แก่โจทก์)

ข้อ 2. ให้จำเลย (หากมีจำเลยเกินกว่า 1 คน ใช้คำว่าจำเลยทั้งสอง, จำเลยทั้งสาม ตามจำนวนจำเลยที่ถูกฟ้อง) ต้องร่วมกันหรือแทนกันชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน บาท (.....) นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้นให้แก่โจทก์

ข้อ 3. ให้จำเลย (หากมีจำเลยเกินกว่า 1 คน ใช้คำว่าจำเลยทั้งสอง, จำเลยทั้งสาม ตามจำนวนจำเลยที่ถูกฟ้อง) ต้องร่วมกันหรือแทนกันชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียม และค่าทนายความแทนโจทก์”

ตอนท้ายของคำขอท้ายฟ้องจะมีช่องว่างให้เติมจำนวนสำเนาคำฟ้อง จำนวนสำเนาขึ้นอยู่กับจำนวนจำเลยที่ถูกฟ้องในคดีนั้น ๆ ว่ามีจำเลยกี่คน เช่น ฟ้องจำเลย 3 คน ต้องเติมว่า 3 หรือสามฉบับ

ด้านหลังคำขอท้ายฟ้องแพ่ง จะมีช่องให้ลงลายมือชื่อโจทก์ โดยผู้รับมอบอำนาจจากสหกรณ์สามารถลงลายมือชื่อในคำขอท้ายฟ้องแทนสหกรณ์ และในส่วนของผู้เรียง ให้ระบุรายละเอียดของผู้เรียง ให้สหกรณ์ระบุชื่อผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้เรียง/พิมพ์ และลงลายมือชื่อไว้ด้วย

4.4 การเขียนคำร้อง คำแถลง คำขอ

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี ไม่ว่าจะเป็คดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่น ๆ จะต้องทำคำร้อง คำแถลง คำขอ หรือคำบอกกล่าว หรืออาจต้องทำคำแถลงการณ์ต่าง ๆ เสนอต่อศาล อยู่เสมอจนกว่าคดีจะถึงที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีแพ่งจำเป็นที่จะต้องทำคำต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา ในระหว่างดำเนินกระบวนการพิจารณา โดยหลักการทำคำร้อง คำแถลง คำขอ หรือแม้แต่คำบอกกล่าว ก็เหมือนกับการเรียงความ เพื่อเสนอให้ศาลทราบถึงความต้องการของคู่ความ และเพื่อให้ศาลสั่งประการใด เขียนโดยย่อให้ศาลเข้าใจความต้องการของผู้เสนอว่าต้องการอะไร หรือให้ศาลทราบอะไร ได้แย่งอะไร สนับสนุนอะไร โดยมีหลักดังนี้

1) คดีอยู่ระหว่างดำเนินการอะไร หมายถึง ขณะยื่นคำร้อง คำแถลง คำขอ หรือคำบอกกล่าว คดีอยู่ระหว่างดำเนินคดีขั้นตอนใด มีนัดพิจารณาวันใด ซึ่งสหกรณ์จะต้องเขียนด้วยว่านัดวันทีเท่าไร เวลาเท่าไร จะต้องบรรยายให้ทราบก่อนในเบื้องต้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการที่เจ้าหน้าที่ค้นหาสำนวน

หรือประกอบการสั่งของศาล ยกตัวอย่างการเขียนคำแถลงขอให้ศาลมีคำสั่งปิดหมายเรียกและสำเนา คำฟ้องให้แก่จำเลยที่โจทก์จะต้องยื่นคำแถลงไปพร้อมกับคำฟ้องในวันที่โจทก์ยื่นฟ้องคดีต่อศาล ตัวอย่าง การเขียนดังนี้

“ข้อ 1. คดีนี้โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยในวันนี้”

2) เหตุแห่งการยื่นคำร้อง คำแถลง คำขอ หมายถึง มีเหตุอะไรในการต้องยื่นคำร้อง คำแถลง คำขอ หรือคำบอกกล่าวต่อศาล สหกรณ์จะต้องบรรยายให้ศาลทราบ เช่น หากเจ้าหน้าที่ศาล นำส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลยไม่ได้เนื่องจากไม่มีผู้รับไว้โดยชอบหรือบ้านปิดโจทก์อาจยื่น คำแถลงขอให้ศาลมีคำสั่งให้ปิดหมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง ตัวอย่างการเขียนดังนี้

“ข้อ 2. เนื่องจากจำเลยมีภูมิลำเนาที่แน่นอน รายละเอียดปรากฏตามสำเนาทะเบียนบ้าน ของจำเลยเอกสารท้ายคำแถลงนี้ ดังนั้น ในการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้กับจำเลย หากไม่พบตัว จำเลยหรือไม่มีผู้รับหมายไว้แทนโดยชอบหรือไม่ว่ากรณีใด ๆ”

3) ต้องการให้ศาลสั่งอะไร ในข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญ หากไม่ระบุว่าให้ศาลสั่งอะไร ศาลก็จะ ไม่ทราบวัตถุประสงค์ของผู้ยื่นว่าต้องการให้ศาลมีคำสั่งว่าอะไร ดังนั้น ในการยื่นคำร้อง คำแถลง คำขอ โดยอ้างเหตุต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วต้องการให้ศาลมีคำสั่งอะไร ซึ่งศาลจะมีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต ก็เป็นดุลพินิจของศาล แต่ทั้งนี้ศาลจะมีคำสั่งอย่างไร ก็ต้องขึ้นอยู่กับเหตุแห่งการขอ ตัวอย่างการเขียนดังนี้

“ขอให้ศาลโปรดมีคำสั่งให้ปิดหมายไว้ ณ ภูมิลำเนาของจำเลยตามฟ้องโจทก์ด้วย”

4.5 การยื่นบัญชีระบุพยาน

การยื่นบัญชีระบุพยานตามกฎหมายได้บัญญัติไว้ในมาตรา 88 แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาคriminal ซึ่งการยื่นบัญชีระบุพยานคือการจัดทำบัญชีเอกสารเพื่อแจ้งต่อศาลและคู่ความ ฝ่ายตรงข้ามว่าในการพิจารณาคดี ฝ่ายเราจะนำพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุอะไรมานำสืบ ประกอบข้ออ้าง หรือข้อโต้แย้งของตน วัตถุประสงค์ของการยื่นบัญชีระบุพยานก็เพื่อแจ้งให้ฝ่ายตรงข้าม ทราบถึงการมีอยู่ของพยานหลักฐานดังกล่าวก่อนการสืบพยาน เพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามมีเวลาเตรียมตัว และหาข้อมูลมาโต้แย้งพยานหลักฐานได้ภายในระยะเวลาอันเหมาะสม หากศาลปล่อยให้มีการ สืบพยานกันโดยไม่มีกรยื่นบัญชีระบุพยานก็จะเกิดความไม่เป็นธรรมกับคู่ความทั้งสองฝ่าย เพราะในวัน สืบพยานอีกฝ่ายจะไม่อาจทราบได้เลยว่าฝ่ายตรงข้ามจะมีพยานหลักฐานอะไรมานำสืบบ้าง และหากพบ พยานหลักฐานที่ไม่คาดคิดมาก่อน ก็อาจจะไม่มีเวลาที่จะหาข้อมูลหรือพยานหลักฐานมาโต้แย้งได้ทัน ทำให้ศาลได้รับข้อเท็จจริงอย่างไม่ครบถ้วนรอบด้าน นอกจากนี้การยื่นบัญชีระบุพยานยังมีประโยชน์ ในการพิจารณาคดีของศาลที่จะทำให้ศาลสามารถกำหนดแนวทางการสืบพยานว่าแต่ละฝ่ายมีพยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุเป็นจำนวนเท่าใด เพื่อที่ศาลจะบริหารจัดการการสืบพยานและกำหนด จำนวนวันนัดที่จะสืบพยานได้อย่างถูกต้อง

การยื่นบัญชีระบุพยานนั้นจะต้องมีความชัดเจนว่าพยานหลักฐานที่จะใช้นำสืบในชั้น พิจารณา คืออะไร โดยมีวิธีการอ้างและเขียนในบัญชีพยาน ดังนี้

1) การระบุพยานบุคคล จะต้องมีการระบุพยานบุคคลก่อนพยานอื่น ๆ โดยระบุคำนำหน้า ชื่อ ชื่อสกุล และที่อยู่ให้รู้ตัวตนชัดเจนว่าพยานที่จะนำมาสืบคือใคร การยื่นบัญชีพยานโดยไม่ระบุที่อยู่ ของพยานถือเป็นบัญชีพยานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีที่สหกรณ์เป็นโจทก์ ไม่สามารถอ้างตนเอง เป็นพยานบุคคลได้ เนื่องจากสหกรณ์เป็นนิติบุคคล จึงต้องอ้างผู้แทนนิติบุคคลเป็นพยาน ได้แก่ กรรมการ ดำเนินการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนสหกรณ์ในการดำเนินคดี หรือผู้จัดการสหกรณ์เป็นพยานในคดี

และบุคคลที่สหกรณ์จะอ้างเข้ามาในคดีอาจเป็นบุคคลอื่นที่รู้เห็นการทำสัญญากู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์กับสมาชิก เช่น เจ้าหน้าที่สินเชื่อ ซึ่งสหกรณ์อาจจะเข้ามาเป็นพยานในคดีได้

2) การระบุพยานเอกสาร ถ้าเป็นการอ้างอิงเอกสารก็ต้องระบุให้ชัดเจนว่าเป็นเอกสารที่ทำขึ้นระหว่างใครกับใคร ทำขึ้นเมื่อใด เป็นเอกสารประเภทใด เป็นต้นฉบับหรือสำเนา ตัวอย่างเช่น ต้นฉบับ/สำเนาสัญญากู้ยืมเงินระหว่างโจทก์กับจำเลย ฉบับลงวันที่ เป็นต้น โดยจะต้องระบุให้ครบถ้วนตามคำฟ้อง

3) การระบุพยานวัตถุ ถ้าเป็นการอ้างอิงพยานวัตถุก็ต้องระบุให้ชัดเจนว่าพยานวัตถุดังกล่าวเป็นอะไร ตัวอย่างเช่น รูปถ่ายภาพเหตุการณ์ แผ่นซีดีบันทึกภาพและเสียงขณะเกิดเหตุการณ์ ซึ่งโดยปกติในคดีผิดสัญญากู้ยืมเงินโดยทั่วไป ส่วนใหญ่จะระบุเพียงพยานบุคคลและพยานเอกสารเท่านั้น

กำหนดระยะเวลายื่นบัญชีระบุพยานในคดีแพ่ง

1) การยื่นบัญชีระบุพยานครั้งแรก

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 88 วรรคหนึ่ง คู่ความจะต้องยื่นก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่า 7 วัน คำว่า “วันสืบพยาน” นั้น หมายความว่าวันที่ศาลได้ทำการสืบพยานจริง ๆ ไม่ใช่แต่เพียงวันที่ศาลกำหนดไว้ว่าเป็นวันนัดสืบพยานแล้วเลื่อนไปไม่มีการสืบซึ่งคดีผู้บริโภคนั้นในวันนัดศาลครั้งแรกศาลมักจะกำหนดในหมายเรียกให้จำเลยมาศาลเพื่อทำการไกล่เกลี่ย ให้การสืบพยานไปในวันเดียวกัน แต่ในทางปฏิบัติแล้วหากจำเลยมาศาลในวันแรกศาลก็จะทำการไกล่เกลี่ยกันก่อน หากไกล่เกลี่ยกันไม่ได้ก็จะเลื่อนไปนัดพร้อม หรือนัดชี้สองสถาน และกำหนดวันสืบพยานต่อไปภายหลัง ทั้งนี้ สหกรณ์ควรยื่นบัญชีระบุพยานครั้งแรกไปพร้อมกับคำฟ้องเพื่อป้องกันการหลงลืมยื่นบัญชีระบุพยานครั้งแรก ส่วนบัญชีพยานเพิ่มเติมนั้นก็สามารยื่นเพิ่มเติมมาในภายหลังได้

2) การยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติม

คือการที่คู่ความได้ยื่นบัญชีระบุพยานครั้งแรกภายในกำหนดระยะเวลาไว้แล้ว หากประสงค์จะยื่นเพิ่มเติมก็สามารถยื่นได้ภายในกำหนด 15 วัน นับแต่วันสืบพยานครั้งแรก ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 88 วรรคสอง โดยการยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมนี้จะต้องทำเป็นคำแถลงโดยใช้ชื่อว่า “คำแถลงขอยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมครั้งที่” ตัวอย่างการเขียนคำแถลงขอยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติม ดังนี้

“คำแถลงขอยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมครั้งที่ 1

ข้อ 1. คดีนี้ ศาลนัดสืบพยานโจทก์และจำเลยในวันที่

ข้อ 2. โจทก์มีความประสงค์ขอยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมจำนวน อันดับ

ตามบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมที่ได้แนบมาพร้อมกันนี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ขอศาลที่เคารพได้โปรดอนุญาต

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด”

3) การยื่นบัญชีระบุพยานเมื่อพ้นระยะเวลาตามกฎหมายแล้ว

กรณีนี้เป็นการที่คู่ความต้องการยื่นบัญชีระบุพยานครั้งแรก หรือยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติม ภายหลังจากพ้นกำหนดระยะเวลาตามกฎหมายแล้ว ซึ่งโดยปกติไม่สามารถกระทำได้ เว้นแต่เข้าหลักข้อยกเว้นตามกฎหมาย โดยการยื่นบัญชีระบุพยานในลักษณะนี้จะต้องทำเป็นคำร้องโดยใช้ชื่อว่าคำร้องขออนุญาตยื่นบัญชีระบุพยาน โดยการบรรยายคำร้องดังกล่าวจะต้องอธิบายให้ชัดเจนถึงข้อยกเว้นและเหตุอันสมควรที่ศาลจะอนุญาตให้ยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมซึ่งเป็นดุลพินิจของศาลที่นึ่งพิจารณาคดีว่าจะอนุญาตหรือไม่ เหตุสมควรในการยื่นบัญชีระบุพยานภายหลังเวลาที่กฎหมาย

กำหนดคือ 1) ไม่สามารถทราบได้ว่าจะต้องนำพยานหลักฐานมานำสืบ 2) ไม่ทราบว่าพยานหลักฐานดังกล่าวได้มีอยู่ 3) มีสาเหตุสมควรอื่นใด ทั้งนี้ หากคู่ความฝ่ายใดยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมภายหลังเวลาที่กฎหมายกำหนดโดยไม่บรรยายเหตุสมควรดังกล่าว ศาลชอบที่จะไม่รับบัญชีระบุพยานดังกล่าวได้ทันที

4.6 การยื่นคำฟ้องแพ่งต่อศาล

ในการยื่นคำฟ้องแพ่งต่อศาล สหกรณ์จะต้องจัดเตรียมเอกสารโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) จัดทำสำนวนคดี ประกอบด้วย คำฟ้อง คำขอท้ายฟ้อง และเอกสารท้ายฟ้อง รวมเป็นชุดเดียวกัน โดยจะต้องส่งต้นฉบับให้ศาลจำนวน 1 ชุด และจัดทำสำเนาตามจำนวนจำเลยที่ต้องยื่นฟ้อง เช่น กรณีที่สหกรณ์ฟ้องลูกหนี้เป็นจำเลยคนเดียวให้จัดทำสำเนา 1 ชุด หรือกรณีฟ้องลูกหนี้และผู้ค้ำประกันรวมจำนวน 3 คน ให้จัดทำสำเนาคำฟ้อง 3 ชุด เป็นต้น นอกจากนี้ สหกรณ์ต้องจัดทำเอกสารรับกลับสำหรับสหกรณ์ด้วย

2) บัญชีพยานโจทก์

3) คำแถลงขอปิดหมาย โดยแนบบรรับรองรายการทะเบียนราษฎร (ทร.14) ของจำเลยที่เจ้าหน้าที่รับรองไม่เกิน 1 เดือน

4) หมายเรียก เช่น หมายเรียกคดีแพ่งสามัญ หมายเรียกคดีมโนสาเร่หรือคดีไม่มีข้อยุ่งยาก หรือหมายเรียกคดีผู้บริโภค โดยทำตามแบบฟอร์มของศาล กรณีที่โจทก์ไม่ได้จัดพิมพ์หมายเรียกไปพร้อมกับสำนวน เจ้าหน้าที่ศาลจะเป็นผู้พิมพ์หมายเรียกให้

เมื่อจัดเตรียมเอกสารแล้ว สหกรณ์จะต้องไปยื่นฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เขตอำนาจของศาลขึ้นอยู่กับภูมิลำเนาของจำเลยหรือตามที่อยู่ภูมิลำเนาที่เกิด เมื่อไปถึงศาล ยื่นสำนวนคดีชุดของศาล และชุดของจำเลยให้เจ้าหน้าที่ศาลที่งานรับฟ้อง เมื่อเจ้าหน้าที่ศาลตรวจสอบสำนวนแล้วก็จะออกหมายเลขคดีดำ โดยสหกรณ์จะต้องกำหนดวันนัดพิจารณา กับเจ้าหน้าที่ศาล ในคดีผู้บริโภคหลังจากยื่นฟ้อง ศาลจะกำหนดวันนัดครั้งแรกภายใน 30 วันนับแต่วันยื่นฟ้อง พร้อมกับชำระค่าขึ้นศาลตามอัตราที่กฎหมายกำหนดและชำระค่าส่งคำคู่ความให้กับจำเลยที่ชื่องการเงิน สาเหตุที่สหกรณ์จะต้องชำระเงินค่าส่งคำคู่ความในการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลยนั้น เนื่องจากเมื่อโจทก์ได้มีการยื่นฟ้องแล้ว โจทก์ต้องส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลย ณ ภูมิลำเนา หรือสำนักทำการงานของจำเลยเพื่อให้จำเลยยื่นคำให้การ หลังจากวันที่ยื่นคำฟ้อง โจทก์ยังมีหน้าที่ต้องตามคำสั่งศาลว่ารับฟ้องหรือไม่ พร้อมกับตามผลการส่งหมายว่าเจ้าหน้าที่ส่งหมายให้จำเลยได้หรือไม่ หากส่งได้ก็ต้องดูด้วยว่าส่งให้จำเลยเมื่อวันที่เท่าใด ส่งโดยวิธีธรรมดาหรือโดยวิธีอื่นเพื่อดูว่าจำเลยจะต้องยื่นคำให้การภายในวันใด แต่ถ้าส่งไม่ได้โจทก์จะต้องยื่นคำแถลงต่อศาลว่าจะดำเนินการส่งหมายอย่างไรต่อไป ซึ่งกรณีที่ไม่สามารถส่งให้ตัวจำเลยได้ ศาลอาจสั่งให้ปิดหมายเรียกไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนา หรือสำนักทำการงานของจำเลย หรืออาจลงโฆษณา โดยวิธีอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร ซึ่งในทางปฏิบัติเดิมศาลจะให้ส่งโดยประกาศหนังสือพิมพ์ แต่ปัจจุบันศาลได้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ทดแทนการประกาศหนังสือพิมพ์เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนเนื่องจากการประกาศหนังสือพิมพ์จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นเงินจำนวน 500 บาท ทำให้ประชาชนประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารได้เร็วกว่าการประกาศหนังสือพิมพ์ ลดขั้นตอนทำให้ระยะเวลาในการประกาศเร็วขึ้น และกระบวนการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ลดเวลาในการดำเนินงานลง กรณีปิดหมายเรียกไว้ ณ ภูมิลำเนาและวิธีประกาศโฆษณานั้นกฎหมายให้มีผลใช้ได้เมื่อกำหนดระยะเวลา 15 วัน ได้ล่วงพ้นไปแล้ว นับแต่วันปิดหมายหรือประกาศโฆษณา

บทที่ 5

กระบวนการพิจารณาคดีแพ่งในศาล

5.1 การยื่นคำให้การ

ในคดีแพ่งเมื่อโจทก์ได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลแล้ว และจำเลยได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องแล้ว จำเลยจะต้องยื่นคำให้การภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหมาย แต่หากจำเลยไม่ได้เซ็นรับหมายศาลและเจ้าหน้าที่ศาลได้ทำการปิดหมายไว้ ณ ภูมิลำเนาของจำเลย จะถือว่าจำเลยได้รับหมายเรียกเมื่อพ้นกำหนด 15 วัน นับแต่วันที่ปิดหมาย จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องยื่นคำให้การต่อผู้คดีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ปิดหมาย ในคดีแพ่งสามัญเมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกแล้วไม่ยื่นคำให้การภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ โจทก์มีหน้าที่ต้องยื่นคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดให้โจทก์เป็นฝ่ายชนะคดีโดยจำเลยขาดนัด ถ้าโจทก์ไม่ยื่นคำขอดังกล่าวภายในกำหนดศาลอาจมีคำสั่งจำหน่ายคดีได้ แต่หากเป็นคดีมีโนสาเร่ คดีไม่มีข้อยุ่งยาก คดีผู้บริโภคนั้น คดีที่สหกรณ์ฟ้องสมาชิกลูกหนี้และผู้ค้าประกัน จำเลยจะยื่นคำให้การเป็นหนังสือก่อนวันนัดพิจารณาก็ได้ แม้จำเลยจะขาดนัดยื่นคำให้การศาลก็จะให้โจทก์สืบพยานไปฝ่ายเดียว โดยโจทก์ไม่ต้องยื่นคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดให้โจทก์เป็นฝ่ายชนะคดีเหมือนอย่างในคดีแพ่งสามัญ

คดีผู้บริโภคในวันนัดศาลครั้งแรกศาลมักจะกำหนดในหมายเรียกให้จำเลยมาศาลเพื่อทำการไกล่เกลี่ย ให้การ และสืบพยานในวันเดียวกัน แต่ในทางปฏิบัติแล้วหากจำเลยมาศาลในวันนัดแรกศาลก็จะทำการไกล่เกลี่ยกันก่อน หากไกล่เกลี่ยกันไม่ได้ก็จะเลื่อนไปนัดพร้อม หรือนัดชี้สองสถาน และกำหนดวันสืบพยานต่อไปภายหลังวันนัดพิจารณา เมื่อโจทก์และจำเลยมาพร้อมกันแล้ว ศาลจะกำหนดให้คู่ความตกลงกันทำการไกล่เกลี่ย หากคู่ความไม่อาจตกลงกันหรือไม่อาจประนีประนอมยอมความกันได้ และจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การ ศาลก็จะสอบถามคำให้การของจำเลยโดยจำเลยจะยื่นคำให้การเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ หากจำเลยไม่ให้การและไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้ขยายระยะเวลายื่นคำให้การจะถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ

5.2 การขาดนัดพิจารณา

กรณีที่โจทก์ได้ยื่นฟ้องต่อศาลและไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ไม่ว่าจะจำเลยจะมาศาลหรือไม่ ถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป ศาลจะมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เว้นแต่ตามพฤติการณ์แห่งคดีศาลจะเห็นสมควรให้พิจารณาและตัดสินชี้ขาดตัดสินคดีนั้นไปฝ่ายเดียว โดยให้ถือว่าโจทก์ขาดนัดพิจารณา และกรณีที่จำเลยได้รับหมายเรียกให้มาศาลแล้วไม่มาในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ถ้าจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ แต่ถ้าจำเลยได้ยื่นคำให้การไว้ก่อนหรือในวันนัดดังกล่าวให้ถือว่าจำเลยขาดนัดพิจารณา ซึ่งผลของการที่จำเลยขาดนัดพิจารณา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 204 ให้ศาลพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีไปฝ่ายเดียว และกรณีที่จำเลยยื่นคำให้การสู้คดีและมีการสืบพยานหลักฐาน หากการสืบพยานเสร็จสิ้นลงแล้วถือว่าการพิจารณาเป็นอันสิ้นสุดศาลจะต้องมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตัดสินชี้ขาดคดี

5.3 การสืบพยาน

เมื่อโจทก์ได้ฟ้องและจำเลยได้ยื่นคำให้การต่อผู้คดี หรือกรณีที่จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลจะนัดสืบพยานโจทก์หรือจำเลยแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้สืบพยาน ศาลจะสอบถามคู่ความ

ฝ่ายที่จะต้องนำพยานเข้าสืบว่าประสงค์จะอ้างอิงพยานหลักฐานใดแล้วบันทึกไว้ หรือสั่งให้คู่ความจัดทำบัญชีระบุพยานยื่นต่อศาลภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้ ก่อนการสืบพยานศาลจะต้องแจ้งประเด็นข้อพิพาทให้คู่ความทราบและจะกำหนดให้คู่ความฝ่ายใดนำพยานมาสืบก่อนหรือหลังก็ได้ การสืบพยานนี้คู่ความจะนำพยานบุคคลเข้าสาบานตัวและเบิกความต่อศาล ในการสืบพยานคดีผู้บริโภคไม่ว่าจะเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ศาลจะเป็นผู้ซักถามพยาน คู่ความหรือทนายความจะซักถามพยานได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาล โดยศาลมีอำนาจซักถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องคดีแม้จะไม่มีคู่ความใดยกขึ้นอ้างก็ตาม และในระหว่างการสืบพยานคู่ความสามารถอ้างเอกสารประกอบการซักถามหรือถามค้านได้ เมื่อมีการสืบพยานคู่ความทั้งสองฝ่ายเสร็จสิ้นแล้ว ศาลจะนัดฟังคำพิพากษาต่อไป ดังนั้น จะเห็นได้ว่าเมื่อสหกรณ์ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องลูกหนี้ในคดีแล้วเป็นหน้าที่ของผู้แทนสหกรณ์ที่จะต้องไปศาลตามกำหนด เนื่องจากหากสหกรณ์เป็นโจทก์ยื่นฟ้องลูกหนี้เป็นจำเลยและผู้แทนของสหกรณ์ละเลยต่อหน้าที่ไม่ไปศาลในวันนัดพิจารณา ศาลก็จะมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย

ในการดำเนินคดีแพ่งด้วยตนเองของสหกรณ์มีข้อจำกัดในกรณีที่ศาลกำหนดให้มีการสืบพยาน เนื่องจากตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 33 “ห้ามมิให้ผู้ซึ่งมิได้จดทะเบียนและรับใบอนุญาต หรือผู้ซึ่งขาดจากการเป็นทนายความหรือต้องห้ามทำการเป็นทนายความว่าความในศาล หรือแต่งฟ้อง คำให้การ ฟ้องอุทธรณ์ แก้อุทธรณ์ ฟ้องฎีกา แก่ฎีกา คำร้อง หรือคำแถลงอันเกี่ยวแก่การพิจารณาคดีในศาลให้แก่บุคคลอื่น ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้กระทำในฐานะเป็นข้าราชการ ผู้ปฏิบัติการตามหน้าที่หรือเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรการของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ผู้ปฏิบัติการตามหน้าที่ หรือมีอำนาจหน้าที่กระทำการได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความหรือกฎหมายอื่น” ซึ่งกรณีสหกรณ์ฟ้องคดีเองโดยไม่ได้ว่าจ้างทนายความ ผู้แทนสหกรณ์ที่ได้รับมอบอำนาจให้ฟ้องคดีอยู่ในฐานะคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 1 (11) จึงมีอำนาจยื่นคำฟ้องต่อศาลได้และชอบที่จะเรียงหรือแต่งคำฟ้องรวมทั้งลงชื่อเป็นโจทก์ในคำฟ้องแทนสหกรณ์ได้ด้วยเพราะมิใช่การว่าความอย่างทนายความ แต่ในกระบวนการสืบพยาน สหกรณ์อาจต้องว่าจ้างทนายความเพื่อดำเนินการในขั้นตอนดังกล่าว ซึ่งหากสหกรณ์สามารถดำเนินคดีด้วยตนเองและจ้างทนายความเฉพาะกรณีที่มีการยื่นคำให้การสู้คดีในชั้นศาลก็จะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายไปได้มาก เนื่องจากสหกรณ์ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างทนายความว่าความทุกคดี

5.4 การทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

ในกระบวนการดำเนินคดีตามกฎหมาย เมื่อโจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีต่อศาลทราบแต่ที่ศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งตัดสินชี้ขาดคดีและโจทก์ยังไม่ได้ถอนคำฟ้อง หากคู่ความทั้งสองฝ่ายตกลงยอมความกันในประเด็นสำคัญแห่งคดีตามความต้องการของทั้งสองฝ่ายก็สามารถกระทำได้ ซึ่งต้องมีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความยื่นต่อศาล และศาลจะมีคำพิพากษายอมโดยไม่ต้องมีการถอนฟ้อง การตกลงประนีประนอมยอมความกันเป็นการระงับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่งที่มีอยู่หรือจะมีขึ้นให้ยุติหรือเสร็จสิ้นไป โดยต่างฝ่ายต่างยอมผ่อนปรนให้กัน ผลการของประนีประนอมยอมความ ทำให้การเรียกร้องซึ่งแต่ละฝ่ายได้ยอมสละให้แก่กันนั้นระงับสิ้นไป ไม่อาจนำมาเรียกร้องต่อกันได้อีก โดยต่างฝ่ายต่างได้สิทธิตามที่ได้ตกลงและแสดงไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความ

แนวทางปฏิบัติในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างสหกรณ์กับลูกหนี้ ดังนี้

1) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ควรพิจารณาถึงจำนวนเงินที่สหกรณ์ได้รับความเสียหาย จำนวนเงินที่ลูกหนี้จะขอผ่อนชำระและจำนวนงวด เพราะหากมีการทำสัญญาขอผ่อนชำระ

เป็นระยะเวลาานาน นอกจากสหกรณ์จะสูญเสียรายได้ที่พึงรับแล้ว สหกรณ์อาจขาดเงินทุนหมุนเวียน การทำสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างสหกรณ์กับลูกหนี้ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อการชำระหนี้ของสหกรณ์แก่เจ้าหนี้ต่าง ๆ ที่สหกรณ์กู้ยืมมาเป็นทุนดำเนินงาน รวมทั้งสมาชิกที่ฝากเงินกับสหกรณ์ด้วย

2) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ควรเรียกหลักประกันจากลูกหนี้ในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยหลักประกันที่นำมาค้ำประกันนี้ควรเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่นนำมาเป็นหลักประกัน โดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะต้องร่วมกันพิจารณาถึงหลักประกันที่ลูกหนี้ได้นำมาเสนอเพื่อค้ำประกันนี้ว่าเพียงพอหรือไม่อย่างไร

3) คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะต้องมีมติที่ประชุมมอบอำนาจให้ผู้แทนสหกรณ์ในการลงนามทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับลูกหนี้ โดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จะต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ในการทำข้อตกลงการชำระหนี้โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและผลที่กระทบต่อสหกรณ์ด้วย การกำหนดระยะเวลาชำระหนี้ต้องสัมพันธ์กับจำนวนหนี้และให้ผ่อนชำระเป็นงวดรายเดือนหรือรายปี พร้อมทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย

การทำสัญญาประนีประนอมยอมความต้องมีการทำหลักฐานเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อผู้ที่ต้องรับผิดชอบ เมื่อมีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันต่อหน้าศาลแล้ว ศาลก็จะมีคำพิพากษาตามยอม ถือว่าสัญญาประนีประนอมยอมความผูกพันทั้งสองฝ่าย หากลูกหนี้ผิดสัญญา สหกรณ์สามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเพื่อบังคับคดีกับลูกหนี้ได้ทันทีโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีใหม่

5.5 คำพิพากษา

ในคดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลนั้น เมื่อสืบพยานทั้งฝ่ายโจทก์และจำเลยเสร็จสิ้น ศาลจะวินิจฉัยพยานหลักฐานทั้งปวงในคดี ถ้าศาลเห็นว่าพยานหลักฐานฝ่ายไหนมีเหตุผลน่าเชื่อถือว่าก็จะตัดสินให้ฝ่ายนั้นชนะคดี โดยศาลจะกำหนดวันนัดฟังคำพิพากษา เมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้วศาลจะมีคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาปฏิบัติตามคำพิพากษาและกำหนดวิธีปฏิบัติไว้เรียกว่า “คำบังคับ” หากลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ กล่าวคือ ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็สามารถดำเนินการขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี เพื่อดำเนินการสืบทรัพย์บังคับคดี ยึดอายัด ทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อนำทรัพย์สินของลูกหนี้ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ต่อไป

ในกรณีที่คู่ความทั้งสองฝ่ายตกลงยอมความกันและทำสัญญาประนีประนอมยอมความต่อศาล ศาลจะมีคำพิพากษาไปตามเจตนารมณ์ของคู่ความทั้งสองฝ่ายที่ได้ตกลงกัน หรือประนีประนอมยอมความกันซึ่งต่างฝ่ายต่างยอมโอนอ่อนผ่อนผันให้กันและศาลได้พิพากษาเพื่อรับรองเจตนานั้นให้เรียกว่าคำพิพากษตามยอม เมื่อจำเลยไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็สามารถดำเนินการขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี เพื่อดำเนินการสืบทรัพย์บังคับคดี ยึดอายัด ทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อนำทรัพย์สินของลูกหนี้ออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ต่อไปได้เช่นกัน

5.6 คำบังคับ

คำบังคับ คือ คำสั่งศาลถึงตัวลูกหนี้ที่สั่งบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาปฏิบัติตามคำพิพากษา ซึ่งคำบังคับจะมีการกำหนดวิธีปฏิบัติและกำหนดระยะเวลา อีกทั้งกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ เท่าที่จำเป็นกับกำหนดวิธีการบังคับถ้าผู้ต้องคำบังคับไม่ปฏิบัติตามแล้ว ผู้นั้นอาจต้องถูกยึดทรัพย์หรือจำขัง ในทางปฏิบัติศาลจะกำหนดเวลาให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาภายใน 30 วัน นับแต่วันอ่านคำพิพากษา แม้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะไม่ได้มาฟังคำพิพากษาก็ตาม หากลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ได้อยู่ในศาลด้วยในขณะที่ศาลมีคำสั่ง ศาลก็จะสั่งให้ลูกหนี้ลงลายมือชื่อรับทราบคำพิพากษานั้นไว้ เว้นแต่กรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาขาดนัดยื่นคำให้การหรือขาดนัดพิจารณาและลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือทนายความของลูกหนี้ หรือผู้รับอำนาจจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้มาฟังคำพิพากษาไม่อยู่ในศาล ในเวลาที่ออกคำสั่ง จะต้องมีการส่งคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบก่อนเพื่อให้สามารถปฏิบัติตาม คำพิพากษาได้ ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะต้องไปชำระค่าส่งคำสั่งที่งานการเงิน เพื่อให้เจ้าพนักงานศาลนำส่งคำสั่งให้กับลูกหนี้ตามคำพิพากษา และเมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ คำสั่งแล้วไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะต้องดำเนินการยื่นคำขอต่อศาล เพื่อให้ศาล ออกหมายบังคับคดี ศาลก็จะออกหมายบังคับคดีและแจ้งไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อแต่งตั้ง เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของจำเลยเพื่อนำมาชำระหนี้ให้แก่โจทก์ต่อไป

กรณีคู่ความทั้งสองฝ่ายตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลได้มีคำพิพากษา ตามยอม ระยะเวลาการปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความจะเป็นไปตามเงื่อนไขข้อตกลง ในสัญญา เช่น สัญญากำหนดชำระหนี้เป็นงวดๆ โดยมีข้อตกลงว่าหากมีการผิดนัดงวดใดงวดหนึ่ง สามารถ บังคับคดีได้ทันที เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหรือหรือผิดเงื่อนไขแล้วแต่กรณี แล้วหากลูกหนี้ ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาสามารถยื่นคำขอต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมาย บังคับคดีแล้วนำไปตั้งเรื่องขอบังคับคดีกับเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือสิทธิ เรียกรื่องต่าง ๆ โดยไม่ต้องนำส่งคำสั่งให้แก่จำเลยก่อนแต่อย่างใด

บทที่ 6 การบังคับคดีแพ่ง

6.1 การดำเนินการบังคับคดีแพ่ง

คดีแพ่ง คือ คดีที่คู่ความฝ่ายหนึ่งฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกให้คู่ความอีกฝ่ายชดใช้ค่าเสียหายเป็นตัวเงิน หรือให้กระทำการ หรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งหากศาลตัดสินให้คู่ความฝ่ายใดชนะคดีแล้ว หากคู่ความฝ่ายที่แพ้คดีไม่ยอมปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ซึ่งต้องมีการบังคับให้ปฏิบัติตาม โดยการที่จะบังคับดังกล่าว ได้แก่ ศาลพิพากษาให้ชำระเงิน ศาลพิพากษาให้ขับไล่หรือรื้อถอน หรือศาลพิพากษาให้ส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง คู่ความฝ่ายที่ชนะคดีจะบังคับคดีเองไม่ได้ แต่จะต้องกระทำโดยขอให้เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดอำนาจและหน้าที่ไว้ ซึ่งในที่นี้ก็คือ “เจ้าพนักงานบังคับคดี” โดยปัจจุบันก็คือ เจ้าพนักงานที่สังกัดกรมบังคับคดี

ก่อนที่จะบังคับคดี เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องยื่นคำขอต่อศาลเพื่อออกหมายบังคับคดีและแต่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีก่อน หมายบังคับคดี คือคำสั่งของศาลที่ตั้งเจ้าพนักงานในสังกัดกรมบังคับคดีหรือพนักงานอื่นเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล หมายบังคับคดีจะแตกต่างจากคำบังคับหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือหมายบังคับคดีเป็นคำสั่งของศาลที่มีไปถึงเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้ดำเนินการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา เมื่อศาลดำเนินการให้แล้วก็ไปติดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีให้ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีก็จะดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของคู่ความฝ่ายที่แพ้คดีให้ ทำการขับไล่รื้อถอนตามที่ศาลมีหมายบังคับคดี หรืออาจรวมถึงนิติกรรมอื่น ๆ ที่ศาลกำหนดให้ดำเนินการ

6.2 การสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

เมื่อศาลมีหมายบังคับคดีแล้ว แนะนำให้สหกรณ์ดำเนินการดังนี้

1) ให้แต่งตั้งคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบังคับคดี และสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาทันทีที่มีหมายบังคับคดีแล้ว

2) ให้คณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

(1) ติดต่อที่สำนักงานที่ดินจังหวัดเพื่อตรวจสอบหลักทรัพย์ประเภทอสังหาริมทรัพย์ที่ปรากฏรายชื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษา ครอบครัวของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ซึ่งอาจนำยึดมาบังคับคดีได้ โดยให้ตรวจสอบตามภูมิสำเนาเดิมที่เคยอาศัยอยู่ สถานที่ที่เคยอาศัย และภูมิสำเนาปัจจุบันด้วย

(2) ตรวจสอบทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ โดยติดต่อกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่จัดทำทะเบียนควบคุมสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว

(3) สืบหาทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาในสำนักงาน บ้านพักของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือจากครอบครัว หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอันอาจมีทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ในครอบครอง รวมทั้งสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีต่อบุคคลภายนอก

(4) ดำเนินการอื่นใดในการบังคับคดีและสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 การยึดทรัพย์สิน

การยึดทรัพย์สิน หมายถึง การยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา สิ้นสมรสของคู่สมรสของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เฉพาะในกรณีหนี้ร่วมที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและคู่สมรสเป็นลูกหนี้ร่วมกันหรือทรัพย์สินของคู่สมรสของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งตามกฎหมายอาจบังคับชำระหนี้ได้ และทรัพย์สินของบุคคลอื่นซึ่งตามกฎหมายอาจบังคับเอาชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ไว้ในความดูแลของเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อดำเนินการตามกฎหมายให้บรรลุผลตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ในการบังคับคดียึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องเป็นผู้นำยึด โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีจะยึด อายัด หรือขายเฉพาะบรรดาทรัพย์สินที่เจ้าหนี้อ้างว่าเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา การยึดทรัพย์สินเป็นหน้าที่ของสภกรรมต้องสืบให้ทราบว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินอะไรบ้าง อยู่ที่ใด ผู้ใดครอบครองทรัพย์สินนั้น ซึ่งหากทรัพย์สินนั้นเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ย่อมนำยึดได้ การที่จะขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดทรัพย์สินให้ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องเตรียมหลักฐานเพื่อประกอบการบังคับคดีไปพบกับเจ้าพนักงานบังคับคดี ณ ที่ทำการ ดังนี้

6.3.1 กรณีจะยึดอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ห้องชุด

(1) เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเตรียมทรองจ่ายไปก่อนจำนวน 2,500 บาท ซึ่งเป็นเงินค่าใช้จ่ายที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจำเป็นต้องใช้ในการส่งหมายแจ้งการยึดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ และเป็นค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาด โดยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะได้รับเงินคืนเมื่อขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดได้แล้ว

(2) ต้นฉบับแสดงเอกสารกรรมสิทธิ์ เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.3 ก หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุดหรือเอกสารสำคัญของที่ดินอื่น ที่สามารถตรวจสอบได้ว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีกรรมสิทธิ์ หากไม่มีต้นฉบับก็ให้ส่งสำเนาฉบับเจ้าพนักงานรับรองได้โดยไปขอคัดถ่ายได้ที่เจ้าพนักงานที่ดิน แต่ต้องรับรองไม่เกิน 1 เดือน และกรณียึดตามสำเนาเอกสารสิทธิ ให้ผู้นำยึดตรวจสอบรายการจดทะเบียนของอสังหาริมทรัพย์ว่าศาลได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดไว้ต่อเจ้าพนักงานที่ดินหรือไม่

(3) แผนที่แสดงที่ตั้งทรัพย์สินที่จะยึดและการเดินทางไปยังที่ตั้งทรัพย์สินดังกล่าวพร้อมสำเนา โดยจะต้องแสดงว่าทรัพย์สินที่ยึดตั้งอยู่ที่ใด ห่างจากถนนใหญ่ หรือถนน ซอย ระยะทางเท่าใด ตั้งอยู่ระหว่างกิโลเมตรที่เท่าใด มีสถานที่สำคัญอะไรบ้างที่เป็นจุดสังเกต

(4) ภาพถ่ายปัจจุบันของทรัพย์สินที่จะยึดและรายละเอียดของสิ่งปลูกสร้างที่เป็นปัจจุบัน โดยระบุขนาดความกว้าง ยาว และสภาพของทรัพย์สิน

(5) ราคาประเมินที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง หรือห้องชุดที่เจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกิน 1 เดือน

(6) สำเนาทะเบียนราษฎร์จำเลย, ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วม/สำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคล (กรณีลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นนิติบุคคล) ซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกิน 1 เดือน หลักฐานการเปลี่ยนชื่อ - ชื่อสกุล ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(7) กรณียึดที่ดิน น.ส.3 หรือ น.ส.3 ก ให้ผู้นำยึดนำส่งสำเนาใบ ร.ว.9, สำเนาใบ ร.ว. 25 จ. และสำเนาผังแปลงที่ดินในระบบพิกัด UTM Indian 1975 หรือระบบพิกัด UTM WGS 84 เพื่อประกอบการยึดทรัพย์สินทุกแปลง เว้นแต่มีเหตุขัดข้อง ซึ่งเจ้าหนี้ผู้นำยึดจะต้องติดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี แลกหลักฐานของเจ้าพนักงานที่ดินว่าที่ดินแปลงนั้นไม่มีใบ ร.ว.9 หรือใบ ร.ว. 25 จ. และหรือผังแปลงที่ดิน หรือแผนที่แสดงตำแหน่งแปลงที่ดินในระบบพิกัด UTM Indian 1975 หรือระบบพิกัด UTM WGS 84 นอกจากนั้น กรณีที่ดินที่จะทำการยึดเป็นที่ดิน น.ส.3 โจทก์ต้องประสานกับเจ้าพนักงาน

ที่ดินเพื่อร่วมซื้อแนวเขตที่ดินด้วย ค่าใช้จ่ายในการรังวัดโจทก์เป็นผู้รับผิดชอบ หากเจ้าพนักงานรังวัดที่ดินไม่มาร่วมซื้อแนวเขตในการยึด ณ ที่ตั้งทรัพย์สิน ให้เจ้าหน้าที่แกลงนำส่งเอกสารการปฏิเสธ หรือเหตุขัดข้องอื่นใด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบด้วย

(8) กรณีต้องการยึดที่ดินที่มีชื่อสามมี ภรรยาคู่สมรสเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์/สิทธิครอบครอง เจ้าหนี้ต้องตรวจสอบในเบื้องต้นก่อนว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างสมรสหรือไม่ หากเป็นสินสมรสเจ้าพนักงานบังคับคดีจึงจะยึดให้ ในกรณีนี้ต้องนำส่งเอกสารการสมรสที่เจ้าหน้าที่รับรองไม่เกิน 1 เดือน กรณีไม่เป็นสินสมรสแต่เป็นการได้มาในกรณีอื่น ๆ เป็นทรัพย์สินส่วนตัว เป็นการขอยึดทรัพย์สินของบุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเจ้าหนี้จะขอยึดทรัพย์สินไม่ได้ กรณีลูกหนี้มีสามีหรือภรรยาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสแล้วมีชื่อกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินแม้จะเป็นที่ดินซึ่งทำมาหาได้ร่วมกัน หรือได้มาในระหว่างอยู่กินกันในฐานะสามีหรือภรรยา ซึ่งไม่มีชื่อลูกหนี้เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะยึดไม่ได้

(9) กรณีทรัพย์สินที่จะยึดติดจำนองธนาคารหรือเจ้าหนี้อื่น สามารถดำเนินการได้ในกรณีนี้ต้องนำส่งสำเนาหนังสือสัญญาจำนองที่เจ้าหน้าที่รับรองไม่เกิน 1 เดือน แต่ผลของการบังคับคดีถ้าเจ้าหนี้จำนองขอรับชำระหนี้บุริมสิทธิ (ขอรับชำระหนี้จำนอง) ต่อศาลและศาลมีคำสั่งอนุญาต เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดภายหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วจะจ่ายชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้จำนองเป็นลำดับแรก ถ้ามีเงินเหลืออีกจึงจะจ่ายให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ เว้นแต่เจ้าหนี้ผู้รับจำนองจะแถลงขายโดยการจำนองติดไป เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นภายหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วจึงจะจ่ายให้กับเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์

ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยปลดการจำนอง ผู้ซื้อทรัพย์สินเพียงแต่ชำระเงินค่าซื้อทรัพย์สินครบถ้วนตามที่ประมูลได้ย่อมได้ทรัพย์สินไปโดยปลอดจากภาระจำนอง ส่วนการขายทอดตลาดโดยการจำนองติดไป ผู้ซื้อทรัพย์สินนอกจากต้องชำระราคาค่าซื้อทรัพย์สินกับเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ครบถ้วนแล้วยังจะต้องชำระหนี้จำนองกับผู้รับจำนองด้วย

(10) กรณีที่ลูกหนี้ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองร่วมกับผู้อื่นนั้น ถ้ามีได้แบ่งแยกการครอบครองกันได้ชัดเจน กฎหมายถือว่ากรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองร่วมกันในที่ดินมีส่วนเท่า ๆ กัน (คือมีกรรมสิทธิ์ร่วมกันทุกตารางวาของที่ดิน) การขอยึดที่ดินต้องขอยึดทั้งแปลง เมื่อการบังคับคดีถึงขั้นขายทรัพย์สินได้ เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สิน เจ้าพนักงานบังคับคดีจะกันให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองร่วมครั้งหนึ่ง ในกรณีที่ลูกหนี้กับบุคคลภายนอกถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรายอื่น เจ้าพนักงานบังคับคดีก็จะจ่ายไปให้แก่บุคคลดังกล่าวต่อไป กรณีที่ลูกหนี้ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองร่วมกับผู้อื่นและมีการแบ่งแยกการครอบครองชัดเจนพิสูจน์ได้ เจ้าหนี้ขอยึด เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดให้เฉพาะส่วนของลูกหนี้และนำออกขายเฉพาะของลูกหนี้ เงินที่ได้จากการขายถ้าไม่มีเจ้าหนี้ตามคำพิพากษารายอื่นขอเฉลี่ยทรัพย์สินก็จะจ่ายชำระหนี้ให้โจทก์ภายหลังการจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ - จ่าย

6.3.2 กรณีจะยึดสังหาริมทรัพย์ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(1) เงินค่าใช้จ่ายที่ต้องเตรียมทรงจ่ายไปก่อนจำนวน 1,500 บาท

(2) หากสังหาริมทรัพย์นั้นเป็นทรัพย์สินมีทะเบียน เช่น ปืน รถยนต์ ก็ให้ส่งหนังสือสำคัญการจดทะเบียน กรณีจะยึดรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์จะต้องนำส่งคู่มือการใช้รถหรือสำเนาคู่มือการใช้รถยนต์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบ เมื่อตรวจสอบแล้วมีชื่อลูกหนี้เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์

เจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการยึดให้ กรณีมีชื่อบุคคลอื่นเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่สามารถยึดได้ อนึ่ง สำเนาคู่มือการใช้รถยนต์เจ้าหนี้ต้องไปขอคัดจากกรมการขนส่งทางบกหรือสำนักงานขนส่งจังหวัดโดยให้เจ้าหน้าที่รับรองสำเนาไม่เกิน 1 เดือน

(3) จัดเตรียมยานพาหนะที่จะนำเจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปทำการยึดทรัพย์สิน ณ สถานที่ที่จะยึดทรัพย์ พร้อมจัดเตรียมคนที่จะไปช่วยขนทรัพย์สินที่จะยึดไปเก็บรักษาไว้ก่อนการขายทอดตลาด ซึ่งโจทก์จะต้องเก็บรักษาไว้ ณ ที่รักษาทรัพย์ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

เมื่อถึงกำหนดวันยึดทรัพย์ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี โดยจัดยานพาหนะรับและส่งเจ้าพนักงานบังคับคดีตลอดจนขนย้ายและเก็บรักษาทรัพย์และต้องอยู่ในสถานที่ที่ยึดทรัพย์เพื่อชี้ทรัพย์ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการบังคับคดี ทั้งต้องช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีร้องขอเพื่อให้การบังคับคดีสำเร็จไปโดยมิชักช้า

6.3.3 ทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (ยึดไม่ได้)

(1) เครื่องนุ่งห่มหลับนอน เครื่องใช้ในครัวเรือน หรือเครื่องใช้สอยส่วนตัว โดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินประเภทละสองหมื่นบาท กรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร เจ้าพนักงานบังคับคดีจะกำหนดให้ทรัพย์สินแต่ละประเภทดังกล่าวที่มีราคารวมกันเกินสองหมื่นบาท เป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นตามฐานะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(2) สัตว์ สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการประกอบอาชีพ หรือประกอบวิชาชีพ เท่าที่จำเป็นในการเลี้ยงชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ราคารวมกันโดยประมาณไม่เกินหนึ่งแสนบาท

(3) สัตว์ สิ่งของ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ทำหน้าที่ช่วยหรือแทนอวัยวะของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(4) ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอันมีลักษณะเป็นของส่วนตัวโดยแท้ เช่น หนังสือสำหรับวงศ์ตระกูลโดยเฉพาะ จดหมาย หรือสมุดบัญชีต่าง ๆ

(5) ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมาย หรือตามกฎหมายย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

6.3.4 ทรัพย์สินที่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (ยึดได้)

- (1) ยึดสังหาริมทรัพย์ที่มีรูปร่าง
- (2) ยึดสังหาริมทรัพย์มีทะเบียน เรือ แพ สัตว์พาหนะ
- (3) ยึดหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- (4) ยึดตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใดของลูกหนี้ตามคำพิพากษา
- (5) ยึดหุ้นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัด

(6) ยึดสิทธิในสิทธิบัตร สิทธิในเครื่องหมายการค้า

(7) ยึดสิทธิการเช่าทรัพย์สิน หรือสิทธิที่จะได้ใช้บริการต่างๆ

(8) ยึดสิทธิตามใบอนุญาต ประทานบัตร อาชญาบัตร สัมปทาน

(9) ยึดอสังหาริมทรัพย์

(10) ยึดทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

6.4 การอายัดสิทธิเรียกร้อง

การอายัดสิทธิเรียกร้องเป็นวิธีการบังคับคดีรูปแบบหนึ่ง ที่ไม่ใช่การบังคับกับทรัพย์สินที่มีอยู่ในความครอบครองของลูกหนี้โดยตรง แต่เป็นการบังคับสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จะเรียกให้บุคคลภายนอกชำระหนี้หรือส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินหรือชำระหนี้เป็นอย่างอื่น มิให้ชำระหนี้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ให้ชำระแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีแทน เช่น ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีเงินฝากกับสถาบันทางการเงินหรือบุคคลภายนอก ให้อายัดเงินและส่งเงินมายังเจ้าพนักงานบังคับคดี หรือดเว้นการจำหน่ายสิทธิเรียกร้อง โดยเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องแถลงให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการอายัดโดยในคำแถลงต้องระบุข้อความหรือรายการดังต่อไปนี้

- 1) ประเภทของสิทธิเรียกร้องที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีต่อบุคคลภายนอก
- 2) รายการทรัพย์สินหรือจำนวนเงินที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก ซึ่งบุคคลภายนอกจะต้องส่งมอบ หรือโอน หรือชำระให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา (เอกสารที่มีข้อความระบุถึงความเป็นอยู่ของทรัพย์สินหรือเงินนั้น สถาบันการเงิน สาขา เลขบัญชีและจำนวนเงิน)
- 3) สำเนาหนังสือรับรองของนายทะเบียน กรณีบุคคลภายนอกเป็นนิติบุคคล (ธนาคาร) ซึ่งนายทะเบียนรับรองไม่เกิน 1 เดือน
- 4) สำเนาทะเบียนบ้านหรือหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเรียกร้องที่อายัด ซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกิน 1 เดือน

6.3.1 เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินที่อายัดไม่ได้

- (1) เบี้ยเลี้ยงชีพซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ ส่วนเงินรายได้เป็นคราว ๆ ซึ่งบุคคลภายนอกได้ยกให้เพื่อเลี้ยงชีพนั้น ให้มีจำนวนไม่เกินเดือนละสองหมื่นบาทหรือตามจำนวนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร
- (2) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ บำเหน็จ เบี้ยหวัด หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยงานราชการ และเงินสงเคราะห์ บำนาญ หรือบำเหน็จที่หน่วยงานราชการได้จ่ายให้แก่คู่สมรสหรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น
- (3) เงินเดือน ค่าจ้าง บำนาญ ค่าชดใช้ เงินสงเคราะห์ หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของพนักงาน ลูกจ้าง หรือคนงาน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (2) ที่นายจ้างหรือบุคคลใดได้จ่ายให้แก่บุคคลเหล่านั้น หรือคู่สมรส หรือญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น เป็นจำนวนรวมกันไม่เกินเดือนละสองหมื่นบาทหรือตามจำนวนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร
- (4) บำเหน็จหรือค่าชดเชยหรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของบุคคลตาม (3) เป็นจำนวนไม่เกินสามแสนบาทหรือตามจำนวนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร
- (5) เงินฉापนกิจสงเคราะห์ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้รับอันเนื่องมาจากความตายของบุคคลอื่นตามจำนวนที่จำเป็นในการดำเนินการฉापนกิจศพตามฐานะของผู้ตายที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

6.3.2 เงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินที่อายัดได้

- (1) เบี้ยขยัน ค่าล่วงเวลา คอมมิชชั่น โบนัส
- (2) เงินตอบแทนกรณีออกจากงาน ในส่วนที่เกินกว่า 300,000 บาท
- (3) เงินฝากในบัญชีธนาคาร
- (4) เงินปันผลหุ้น เงินเฉลี่ยคืน เงินลงทุน (สหกรณ์ออมทรัพย์)
- (5) ค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าทรัพย์สิน

6.5 อายุความการบังคับคดี

การบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 274 ซึ่งบัญญัติให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิบังคับคดีได้ภายในสิบปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ดังนั้น การบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาจึงเป็นภาระต่อเนื่อง โดยจะต้องสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตลอดระยะเวลาสิบปี สหกรณ์จะต้องดำเนินการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอย่างต่อเนื่องแม้จะไม่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาจากการสืบหาหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินในครั้งที่ผ่านมาก็ตามเนื่องจากทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจเกิดมีขึ้นในภายหลังก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อคำนึงถึงประโยชน์ของสหกรณ์ที่จะได้รับจากการชำระหนี้ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นสำคัญ

ภาคผนวก

คำสั่งสำนักงานสภรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

ที่ ๕ /๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการทำงาน
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล กรมส่งเสริมสหกรณ์ ตามแนวทาง HR Scorecard ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐ มิติที่ ๑ : ความสอดคล้องเชิงยุทธศาสตร์ ประเด็นยุทธศาสตร์ : ๑ สร้างองค์การสมรรถนะสูงสู่ผู้นำทางด้านการสหกรณ์ เป้าประสงค์ : ๑.๑ สร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับบุคลากรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ แผนงาน/โครงการ : การจัดการความรู้ KM (Knowledge Management) ตัวชี้วัด : ๑.๑ ร้อยละของหน่วยงานที่มีการจัดระบบองค์ความรู้อย่างน้อย ๑ องค์ความรู้ ๑.๒ ร้อยละบุคลากรของหน่วยงานเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ มิติที่ ๓ : ประสิทธิภาพของการบริหารทรัพยากรบุคคล ประเด็นยุทธศาสตร์ : ๓. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีสมรรถนะสูงสู่การเป็นมืออาชีพ ด้านการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เป้าประสงค์ ๓.๔ สื่อสารนโยบายนวัตกรรมไปสู่ทุกหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ๓.๕ สร้างทีมนวัตกรรมตามประเด็นยุทธศาสตร์ ๓.๖ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประกวดนวัตกรรม แผนงาน/โครงการ : CPD Community Innovation ตัวชี้วัด ๓.๔ จำนวนนวัตกรรมระดับกรมและหน่วยงานย่อย ๓.๕ ร้อยละของบุคลากรที่นำนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาองค์กร มุ่งสู่การพัฒนาการให้บริการของสำนักงาน สภรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

๑. ที่ปรึกษา

นางวิไล ยูอันเช่น สภรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

คณะทำงาน

๑. ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจการสหกรณ์	ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้อำนวยการกลุ่มจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงาน
๓. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการสหกรณ์	คณะทำงาน
๔. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจสหกรณ์	คณะทำงาน
๕. ผู้อำนวยการนิคมสหกรณ์สตึก	คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ๑	คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ๒	คณะทำงาน
๘. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ๓	คณะทำงาน
๙. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ๔	คณะทำงาน
๑๐. ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ ๕	คณะทำงาน
๑๑. หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป	คณะทำงาน

/๑๒. นางจิณัฐตา...

๑๒. นางจิณัฐตา จงเพียร	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	คณะทำงาน
๑๓. นางรุจิรา กลองรัมย์	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ	คณะทำงาน
๑๔. นางกนกวรรณ พลบูรณ์	นิติกรชำนาญการ	คณะทำงานและ เลขานุการ
๑๕. นางสาวทศรัตน์ วงษ์ศิลป์ นิติกร		คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. นางสาวสิริธร อักษรณรงค์	เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงานมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. ทบทวน วิเคราะห์ผลการจัดการความรู้เดิม (Knowledge Management) เพื่อพัฒนาเป็นความรู้ใหม่ และ/หรือสร้างนวัตกรรมใหม่
 ๒. จัดทำแผนการจัดการความรู้ และนวัตกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
 ๓. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของหน่วยงาน โดยมีผู้เข้าร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงาน
 ๔. จัดเก็บความรู้ (Storage) อย่างน้อย ๑ องค์ความรู้ นำเข้าระบบฐานข้อมูล (Knowledge Management) การจัดการองค์ความรู้ KM ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่นๆ ในระดับกรม
 ๕. การรายงานแผน/ผลการจัดการความรู้และนวัตกรรมฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ส่งให้สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ ภายในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๗
 ๖. ประเมินผลการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางวิไล ยูธันเช่น)
สหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์

○ (๔)

คำฟ้อง

คดีหมายเลขดำที่ _____ / ๒๕ _____

ศาล จังหวัด.....

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕ _____

ความ _____ แพ่ง

สหกรณ์การเกษตร.....จำกัด โจทก์

ระหว่าง {
 โดยนาย..... ผู้รับมอบอำนาจ
 นาย..... ที่ ๑, นาย..... ที่ ๒, นาย.....ที่ ๓ จำเลย

ข้อหาหรือฐานความผิด ผิดสัญญากู้ยืม, คำประกัน

จำนวนทุนทรัพย์ _____ บาท _____ สตางค์

ข้าพเจ้า สหกรณ์การเกษตร.....จำกัด โดยนาย..... ผู้รับมอบอำนาจ

เลขประจำตัวประชาชน □-□□□-□-□□□□□-□□-□ โจทก์ เชื้อชาติ _____

สัญชาติ _____ ไทย อาชีพ _____ อายุ _____ ปี

อยู่บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ถนน _____

ตรอก/ซอย _____ ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____

จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____

โทรสาร _____ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ _____

ขอยื่นฟ้อง นาย.....ที่ ๑ กับพวกรวม ๓ คน

(ปรากฏตามบัญชีรายชื่อและที่อยู่ท้ายคำฟ้อง)

เลขประจำตัวประชาชน □-□□□□-□□□□□-□□-□ จำเลย เชื้อชาติ (๑)-(๓) ไทย

สัญชาติ (๑)-(๓) ไทย อาชีพ _____ - อายุ _____ - ปี

อยู่บ้านเลขที่ _____ - หมู่ที่ _____ - ถนน _____ -

ตรอก/ซอย _____ - ตำบล/แขวง _____ - อำเภอ/เขต _____ -

จังหวัด _____ - รหัสไปรษณีย์ _____ - โทรศัพท์ _____ -

โทรสาร _____ - ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ _____ -

มีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. โจทก์เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ (ปัจจุบัน ถูกยกเลิก

โดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่บัญญัติไว้ให้สหกรณ์ที่ได้

จดทะเบียนแล้วเป็นนิติบุคคล) เลขทะเบียนที่ จดทะเบียนเมื่อวันที่.....

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธี

ช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ รายละเอียดตามใบสำคัญรับจดทะเบียน

สหกรณ์ และสำเนาข้อบังคับโจทก์ พ.ศ. เอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข ๑ และ ๒

โจทก์มีคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก

เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนของโจทก์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ตามความใน

มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

ในการดำเนินคดีนี้ โจทก์ โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่

เมื่อวันที่ ได้มีมติให้ดำเนินคดีกับจำเลยทั้งสาม โดยมอบอำนาจให้

นาย..... ตำแหน่ง เป็นผู้มีอำนาจดำเนินคดีกับจำเลยทั้งสาม

แทนโจทก์ รายละเอียดปรากฏตามสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่

เมื่อวันที่ และหนังสือมอบอำนาจ เอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข ๔ และ ๕

ข้อ ๒. เมื่อวันที่ จำเลยที่ ๑ ได้ตกลงทำสัญญากู้ยืมเงินจากโจทก์

เป็นเงินจำนวน บาท (.....บาทถ้วน) เพื่อนำไปใช้

เป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยนาย..... ผู้กู้ ตกลงจะชำระเงินกู้

คืนให้แก่โจทก์ภายในวันที่ ยินยอมจ่ายดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ร้อยละ บาทต่อปี

และหากไม่คืนตามกำหนดเวลาดังกล่าว ตกลงจะจ่ายค่าปรับให้แก่โจทก์อีกร้อยละ บาท ต่อปี

รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือสัญญากู้เงิน ลงวันที่ เอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข ๖

ซึ่งในวันทำสัญญากู้ยืมเงินดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ได้รับเงินกู้จากโจทก์ครบถ้วนแล้ว

รายละเอียดปรากฏตามสำเนาใบรับเงินกู้ ลงวันที่ เอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข ๗

ข้อ ๓. นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินและได้รับเงินกู้ไปจากโจทก์แล้ว

ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ ผิดนัดไม่ชำระคืนเงินกู้ให้แก่โจทก์ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาซึ่งมีกำหนดชำระ

ในวันที่ จึงถือได้ว่าจำเลยที่ ๑ ตกเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้โดยมีพักต้องบอกกล่าว

ซึ่งโจทก์ได้มอบหมายให้ตัวแทนโจทก์บอกกล่าวทวงถามด้วยวาจาหลายครั้งแต่จำเลยที่ ๑
 ยังคงเพิกเฉย โจทก์จึงได้มอบหมายให้ตัวแทนโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้
 ให้แก่โจทก์ และจำเลยที่ ๑ ได้รับหนังสือดังกล่าวแล้ว แต่ไม่นำเงินมาชำระหนี้ให้แก่โจทก์ ปรากฏตาม
 สำเนาหนังสือบอกกล่าวทวงถามและใบตอบรับไปรษณีย์ เอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข ๘ และ ๙)

โจทก์ได้มีหนังสือบอกกล่าวการผิดนัดชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑ ให้แก่จำเลยที่ ๒
 และจำเลยที่ ๓ ในฐานะผู้ค้ำประกันทราบแล้ว และจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้รับหนังสือดังกล่าว
 แต่จำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ เพิกเฉยไม่นำเงินมาชำระหนี้ให้แก่โจทก์แต่อย่างใด ปรากฏตามสำเนา
 หนังสือบอกกล่าวทวงถามผู้ค้ำประกันและใบตอบรับไปรษณีย์ เอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข ๑๐
 และ ๑๑)

ข้อ ๔. การกระทำของจำเลยทั้งสามดังกล่าวทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายไม่ได้รับ
 ชำระหนี้ต้นเงิน ดอกเบี้ย และค่าปรับ โจทก์จึงขอประทานกราบเรียนต่อศาลพิพากษาให้จำเลยทั้งสาม
 รับผิดชอบโจทก์ดังต่อไปนี้

(๔.๑) ชำระต้นเงินที่ค้างชำระแก่โจทก์เป็นเงินจำนวน บาท
 (.....บาทถ้วน)

(๔.๒) ดอกเบี้ยตามสัญญากู้ยืม ในอัตราร้อยละ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน
 บาท (.....บาทถ้วน) ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่
 จำนวน วัน เป็นเงินจำนวน บาท (.....
 บาทถ้วน)

(๔.๓) ดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราร้อยละ ต่อปี และค่าปรับในอัตราร้อยละ ต่อปี
 ของต้นเงินจำนวน บาท (.....บาทถ้วน) นับแต่วันที่ผู้กู้ผิดนัดคือวันที่
 ถึงวันที่ คิดเป็นดอกเบี้ยและค่าปรับผิดนัด จำนวน วัน
 คิดเป็นเงินจำนวน บาท (.....บาทถ้วน)

รวมเป็นต้นเงิน ดอกเบี้ย และค่าปรับ เป็นเงินจำนวน บาท (.....

บัญชีรายชื่อและที่อยู่จำเลย

จำเลยที่ ๑ นาย.....

เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย อาชีพ

อยู่บ้านเลขที่ หมู่ ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

จำเลยที่ ๒ นาย.....

เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย อาชีพ

อยู่บ้านเลขที่ หมู่ ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

จำเลยที่ ๓ นาย.....

เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย อาชีพ

อยู่บ้านเลขที่ หมู่ ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

Blank lines for additional entries.

○ (๕)

คำขอท้ายคำฟ้องแพ่ง

เพราะฉะนั้นขอศาลออกหมายเรียกตัวจำเลยมาพิจารณาพิพากษา และบังคับจำเลยตามคำขอ
ต่อไปนี้

๑. ให้จำเลยทั้งสามชำระเงินจำนวนบาท (.....บาทถ้วน)
พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน.....บาท นับถัดจากวันฟ้อง
เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยทั้งสามจะชำระหนี้ให้แก่โจทก์เสร็จสิ้น

๒. ให้จำเลยทั้งสามชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและกำหนดค่าทนายความในอัตราร้อยละสูง
แก่โจทก์ด้วย

๓. _____

๔. _____

๓

ข้าพเจ้าได้ยื่นสำเนาคำฟ้องโดยข้อความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกัน มาด้วย ____ ๓ ฉบับ และรอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

_____ โจทก์

(พลิก)

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้า _____

เลขประจำตัวประชาชน □-□□□□-□□□□□-□□-□

นายความใบอนุญาตที่ _____ อยู่บ้านเลขที่ _____

หมู่ที่ _____ ถนน _____ ตรอก/ซอย _____

ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____

รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ โทรสาร _____

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ _____

เป็นผู้เรียง

_____ ผู้เรียง

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้า _____

อยู่บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ถนน _____

ตรอก/ซอย _____ ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____

จังหวัด _____ รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____

เป็นผู้เขียนหรือพิมพ์

_____ ผู้เขียนหรือพิมพ์

○ (๑๕)

บัญชีพยาน

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ _____/๒๕____

คดีหมายเลขแดงที่ _____/๒๕____

ศาล จังหวัด.....

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕____

ความ _____ แพ่ง _____

ระหว่าง { สหกรณ์การเกษตร.....จำกัด โจทก์
 โดยนาย..... ผู้รับมอบอำนาจ
 นาย..... ที่ ๑, นาย..... ที่ ๒, นาย ที่ ๓ จำเลย

ข้าพเจ้า นาย..... ผู้รับมอบอำนาจโจทก์

ขอระบุพยานของข้าพเจ้ารวม _____ อันดับ ตามบัญชีตารางข้างล่างนี้

อันดับ	ชื่อและสกุลพยาน	บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด	หมายเหตุ
๑.	นาย..... หมู่ที่ ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด	นำ
๒.	หนังสือมอบอำนาจ ลงวันที่		นำ
๓.	สำเนาใบสำคัญรับจดทะเบียนสหกรณ์		นำ
๔.	สำเนาข้อบังคับสหกรณ์..... พ.ศ.		นำ
๕.	สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ เมื่อวันที่		นำ

_____ ผู้ระบุ
(พริก)

หมายเหตุ กรณีเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ให้ระบุด้วย เพื่อประสานงานในการสืบพยานเด็ก

อันดับ	ชื่อและสกุลพยาน	บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด	หมายเหตุ
๖.	หนังสือสัญญากู้เงิน เลขที่ ลงวันที่		นำ
๗.	หนังสือสัญญาค้ำประกัน เลขที่ ลงวันที่		นำ
๘.	หลักฐานการรับเงินกู้ ลงวันที่		นำ
๙.	หนังสือบอกกล่าวทวงถาม พร้อมใบตอบรับไปรษณีย์		นำ
๑๐.	หนังสือบอกกล่าวทวงถามผู้ค้ำประกัน พร้อมใบตอบรับไปรษณีย์		นำ
๑๑.	บัญชีย่อ		

○ (๗)

คู่/คู่สอง / คำแถลง / คู่/คู่

ขอปิดหมาย

คดีหมายเลขดำที่ _____/๒๕_____

คดีหมายเลขแดงที่ _____/๒๕_____

ศาล _____ จังหวัด.....

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕_____

ความ _____ แห่ง _____

สหกรณ์..... จำกัด โดย นาย..... โจทก์

ระหว่าง

นาย.....ที่ 1, นาย.....ที่ 2, นาย.....ที่ 3 จำเลย

ข้าพเจ้า นาย..... ผู้รับมอบอำนาจโจทก์

เลขประจำตัวประชาชน ----

เชื้อชาติ _____ สัญชาติ _____ อาชีพ _____

เกิดวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____ อายุ _____ ปี อยู่บ้านเลขที่ _____

หมู่ที่ _____ ถนน _____ ตรอก/ซอย _____

ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____

รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ โทรสาร _____

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ _____

ขอยื่น คำแถลง มีข้อความตามที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้ โจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยทั้งสามต่อศาลในวันนี้ การส่งหมายเรียกและสำเนา

คำฟ้องให้แก่จำเลยทั้งสาม โจทก์ไม่สามารถนำส่งให้แก่จำเลยทั้งสามด้วยตนเองได้

โจทก์จึงขอกราบเรียนต่อศาลที่เคารพ ขอได้โปรดนำส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง

ให้แก่จำเลยทั้งสามด้วย และหากไม่พบจำเลยหรือผู้แทนโดยชอบด้วยกฎหมาย ขอศาลได้โปรด

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

คู่/คู่สอง / ผู้แถลง / คู่/คู่

มีคำสั่งปิดหมายไว้ ณ ภูมิลำเนาของจำเลย โดยโจทก์ขอยืนยันว่าจำเลยทั้งสามมีภูมิลำเนาตามฟ้อง
จริงทุกประการ (ปรากฏตามแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎรที่แนบ) เพื่อประโยชน์แห่งความ
ยุติธรรม ขอศาลได้โปรดอนุญาต

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ

ผู้รับมอบอำนาจโจทก์

คำแถลงฉบับนี้ข้าพเจ้า เป็นผู้เรียง/พิมพ์

ลงชื่อ

ผู้เรียง/พิมพ์

○ (๗)

คำร้อง / คำแถลง / คำขอ

ขอประกาศทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

คดีหมายเลขดำที่ ผบ _____/๒๕_____

คดีหมายเลขแดงที่ _____/๒๕_____

ศาล _____ จังหวัด.....

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕_____

ความ _____ แห่ง _____

ระหว่าง { สหกรณ์การเกษตร..... จำกัด โจทก์
 โดยนาย..... ผู้รับมอบอำนาจ
 นาย..... ที่ ๑, นาย..... ที่ ๒, นาย..... ที่ ๓ จำเลย

ข้าพเจ้า _____ สหกรณ์การเกษตร..... จำกัด โจทก์

เลขประจำตัวประชาชน ----

เชื้อชาติ _____ สัญชาติ _____ อาชีพ _____

เกิดวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____ อายุ _____ ปี อยู่บ้านเลขที่ _____

หมู่ที่ _____ ถนน _____ ตรอก/ซอย _____

ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____

รหัสไปรษณีย์ _____ - โทรศัพท์ _____ โทรสาร _____

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ _____

ขอเรียน คำร้อง มีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้ โจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาล เมื่อวันที่

เนื่องด้วยคดีนี้ไม่สามารถส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลยที่ ได้

เนื่องจากบ้านหรือถอน ปรากฏตามรายงานการเดินหมายของเจ้าพนักงานเดินหมาย โจทก์จึงขอส่ง

หมายเรียกและสำเนาคำฟ้องโดยวิธีการลงโฆษณาทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ผู้ร้อง / ผู้แถลง / ผู้ขอ

ขอศาลได้โปรดอนุญาต

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ

โจทก์

คำร้องฉบับนี้ข้าพเจ้า นาย..... เป็นผู้เรียง/พิมพ์

ลงชื่อ

ผู้เรียง/พิมพ์

○ (๗)

คำร้อง / คำแถลง / คำขอ

หมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี

คดีหมายเลขดำที่ _____/๒๕____

คดีหมายเลขแดงที่ _____/๒๕____

ศาล _____ จังหวัด.....

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕____

ความ _____ แห่ง _____

ระหว่าง { สหกรณ์การเกษตร..... จำกัด โจทก์
โดยนาย.....ผู้รับมอบอำนาจโจทก์
นาย..... ที่ ๑, นาย..... ที่ ๒, นาย..... ที่ ๓ จำเลย

ข้าพเจ้า นาย..... ผู้รับมอบอำนาจโจทก์

เลขประจำตัวประชาชน ----

เชื้อชาติ _____ สัญชาติ _____ อาชีพ _____

เกิดวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____ อายุ _____ ปี อยู่บ้านเลขที่ _____

หมู่ที่ _____ ถนน _____ - _____ ตรอก/ซอย _____

ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____

รหัสไปรษณีย์ _____ โทรศัพท์ _____ โทรสาร _____

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ _____

ขอยื่น คำขอ มีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้ ศาลได้โปรดมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ พิพากษาให้จำเลยทั้งสาม

ชำระเงิน บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ต่อปี ของต้นเงิน บาท

นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ บาท

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ผู้ร้อง / ผู้แถลง / ผู้ขอ

ข้อ ๒. โจทก์ขอทราบเรียนต่อศาลว่าจำเลยทั้งสามได้ทราบคำพิพากษาของศาล

และครบกำหนดที่จำเลยทั้งสามจะต้องปฏิบัติตามคำบังคับแล้วแต่จำเลยทั้งสามมิได้จัดการชำระหนี้

จำนวนดังกล่าวให้แก่โจทก์แต่อย่างใด ยังคงเป็นหนี้ค้างชำระโจทก์ตามคำพิพากษาอยู่เต็มจำนวน

และเพิกเฉยมาจนทุกวันนี้ โจทก์จึงประสงค์ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดี ตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี

เพื่อทำการยึด อายัด ทรัพย์สินของจำเลยทั้งสามออกขายทอดตลาดชำระหนี้ให้แก่โจทก์ต่อไป

ขอศาลได้โปรดอนุญาต

ควรมีควมแล้วแต่จะไปรอด

ลงชื่อ

โจทก์

คำขอฉบับนี้ข้าพเจ้า เป็นผู้เรียง/พิมพ์

ลงชื่อ

ผู้เรียง/พิมพ์